

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, PÉNTEK 1925 május 1.

117. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délután
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. ; Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lolbach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossin-Fanciéro-palota)

KÖZBESZÓLÁS

A Délibácskában, melyről pár nappal ezelőtt egyik suboticei lapban azt olvastuk, hogy „szavát a jugoszláviai magyar ügyekben nem lehet nem meghallani”, mai vezércikkében többek között a következőket írja: „Február nyolcadikán nem érte katasztrófa a magyar pártot, mely voltaképpen akkor csak szervezés alatt állott, de a kik addig elmulasztották a magyar tömegek megszervezését, miért folytatják most ugyanazt a téhlenséget? **A téhlenség jogfolytonossága: ez a magyar párt s akik hónapok óta képtelenek arra, hogy egy országos nagygyűlés előtt adjanak beszámolót működésükről, a történetek után aligha hivatottak arra, hogy a magyar kisebbség politikai programját továbbra is megszabják s azt politikai cselekvésében irányítsák.**” A cikk ebben a hangnemben kezdődik és ebben a hangnemben folytatódik, erőteljesen követelvén a magyar párt nagygyűlésének összehívását, a magyar nép megkérdezését. A magyarság emlékszik rá, hogy nyomban a február 8-iki választások után mi nyomban sürgősnél kezdtek a nagygyűlés összehívását s ez elől a követelés elől, mely ma már a magyar nép egyetemes követelése lett, csak a magyar párt vezetősége zárkózik el, bár kommunikációjában a pártvezetőség is legelső teendőjének ezt tekintette. A mi igazságainknak nincs szüksége a Délibácska igazolására, de mégis megkérdezzük, vajjon azok, akik szerint „a Délibácska szavát a jugoszláviai magyar ügyekben nem lehet nem meghallani!” — meghallják-e most a Délibácska szavát?

*
A csuhaj-magyarság, az oktalan hányó-vetiség tollnokai a csiki szenátor-választás fájdalmas eredménytelenségéből is a maguk álláspontjára keresnek igazolást. Most azt írják „az első tanulság az, hogy pártja parancsa ellen nem vét Erdélyben senki magyar.” Méltóztatnak emlékezni, pár nappal ezelőtt megróttak bennünket, mert a székelység lapjának cikkéből egy idézetet közöltünk. Ez az idézet kemény és határozott állásfoglalás volt a pártvezetőség ellen. Akkor felénk rikoltották az idézéssel — szellemidézéssel? — elkövetett nagy bűnünket, most felénk rikoltják az erdélyi magyarság egységét. Vagy arra a helyes belátásra jutottak azóta, hogy a pártvezetőség bírálata még sem támadás a magyarság ellen?

*
A csiki választás azt bizonyítja, amit cáfolni szeretnénk vele s azt cáfolja, aminek bizonyítására felhasználják. A csiki választás is azt dokumentálja, hogy a kisebbségeknek nem elég a legfelsőbb választási rendszer s a legtökéletesebb választási apparátus sem. Amíg az urnákat fel lehet törni, a szavazatokat el lehet lopni s a nemzetiségi pártok bizalmi férfiak puskatussal ki lehet verni a választási helyiségekből, ad-

dig még a legtökéletesebb pártszervezet s a legelszántabb pártfegyverem s a kisebbségekhez tartozó választók leghősből önfeláldozása sem biztosítja feltétlenül a választási sikert. Mit használ a szervezethez, mit használ a fegyverhez, ha fegyverezett és szervezett a terror is? Ne ünnepeljék most nevető örökösök módjára az erdélyi magyarság gyászát s csak azért, mert ők féltreértik a választás tanulságát, ne igyekezzenek féltreértetni mással is. Ime — mondják hivatkozva — az erdélyi magyar párt is megbukott, noha nagy román párttal kötött szövetséget. A csiki csata elveszett, de a

magyar választók ellen elkövetett törvénytelenégeket, a kormányközegek felháborító erőszakosságait nagy és tekintélyes román párt teszi szóvá a román parlamentben, terjeszti Románia nyilvánossága elé s teszi a politikai küzdelmek ütközéspontjává. Jól tudjuk, ez inkább vigasztalást ad, mint reális ellenértéket az elszenvetett sérelmekért. De gondoljunk arra, hogy a suboticei kerület választási eredményének verifikálásáért milyen egyöntetűen küzdöttek az igazolóbizottságban a kormánypárti Radonics s az ellenzéki Grol. S akkor be fogjuk látni ennek a különbségnek jelentőségét. Ki törődött ebben az er-

szágban azzal, hogy a magyarságnak komoly választási sérelmei voltak? A megválasztottaknak az volt az első dolguk, hogy közös frontot alakítsanak a kibukott jelöltek ellen. Legyünk olyan szervezettek, mint az erdélyi magyar párt — olvassuk a bölcs figyelmeztetést. Ugy van, legyünk. Legyünk még sokkal fegyverezettebbek, legyünk még sokkal egységesebbek és sokkal önfeláldozóbbak. De legyenek olyan politikusaink, akik a fegyverezett és önfeláldozó szavazókat nemcsak az urnákig vezetik el, — egyelőre még ilyenek sincsenek, — hanem megvédik az urnafelérés és a csendőrszurony veszedelme ellen.

MEGALAKULT AZ ÚJ KORMÁNY

A horvát miniszterek kimaradtak a kabinetből — Nem bomlott fel a Pasic-Pribicevics koalíció — Pasic meglepetésszerűen hajította végre a rekonstrukciót — Az új miniszterek csak utólag értesültek kinevezésükről

Tovább folynak Radicsékkal a megegyezési tárgyalások

A csütörtöki nap nagy politikai meglepetést hozott: **Pasic megalakította új kormányát anélkül, hogy erről a legközelebből érdekelt politikusoknak is előzetes tudomása lett volna. Az újonnan kinevezett miniszterek is csak csütörtök délelőtt a parlamentben értesültek arról, hogy tagjai lettek a kormánynak.**

Kiderült, hogy Pasic már szerdán benyújtotta Alexander királynak a kormány lemondását és megbízást kapott új kormány alakítására, amit nyomban végre is hajtott. Az új kormány összetétele lényegében a régi maradt, mindössze néhány személyi változás történt és, amint előre látható volt, kimaradt a kormányból Surmin György kereskedelmi és Drinkovics Máté tárcanélső miniszter.

Egészségi okokból megvált tárcájától Stancic Andra közlekedési miniszter, akinek a helyére a király Radojevic Ante mérnököt és radikális-párti képviselőt nevezte ki. Meglepetésként hat Krizman Hinko agrárreformminiszter kimaradása a kormányból, mert biztosra vették, hogy Kuzman lesz a kereskedelmi miniszter. Agrárreformügyi miniszter Simonovic Milan lett, míg a kereskedelmi tárcát dr. Grizogono Prizolav eddigi tárcanélső miniszter vette át. A törvényegységesítő miniszteri tárcát dr. Sislic Milan, az építésügyit Urunovic Nikola kapta.

Az új kormány megalakulása az ellenzéki pártok körében nagy csalódást keltett, mert az ellenzék arra számított, hogy az eddigi gyakorlatnak megfelelően széleskörű tárgyalások indulnak meg,

mielőtt az új kormányt a király kinevezi. Különösen érinti ez a megoldás a Radics-pártot, amely az eddigi megegyezési tárgyalások alapján azt írta, hogy a radikálisok szakítani fognak Pribicevicsékkal.

Az esti órákban az ellenzéki blokk vezetői — a Radics-párt képviselőivel együtt — ülést tartottak, amelyen azonban nem jutottak végleges megállapodásra. Erre két-három napon belül nincs is kilátás.

A helyzetet általában úgy fogják föl, hogy a radikális-párt defertál a Pribicevics-pártnak, mert legalább is egyelőre, nem hajlandó biztos szövetséget feláldozni egy számbelileg erősebb, de korántsem oly megbízható új szövetséges kedvéért. A megegyezési tárgyalások a Radics-párt és a radikális-párt között ezért tovább folynak, bár a mostani kormányrekonstrukció ezeket nem a legkedvezőbbben fogja befolyásolni. Ezeknek a tárgyalásoknak befejezésétől függ egyébként, hogy milyen hosszú ideig lesz az új kormány; általában az a vélemény, hogy az új költségvetési év kezdetére — az ősz elején — már megéri a helyzet a radikális-pártból és a Radics-pártból álló koncentrációs-kormány megalakítására.

A parlament ülése

A nemzetgyűlés csütörtökön ülést tartott, amelyen sem Trifkovic Markó, a parlament elnöke, sem pedig Pasic Nikola miniszterelnök nem jelent meg, mint hogy mindakétlen váratlanul megbetegedtek. Az ellenzéki képviselők — régi, jó szokás szerint — mindkettőjük betegségét politikai

betegségnek minősítették és különböző kombinációkat vontak le ebből. Az ülést tízenkét óra előtt nyitotta meg dr. Polacek Dusan, a parlament első alelnöke, majd Kobasica titkár felolvasta Pasic Nikola miniszterelnöknek a szkopistina elnököhöz intézett levelét, amelyben a miniszterelnök az új kormány megalakulását jelenti be. A titkár ezután a kormány kinevezéséről szóló királyi ukaszt olvasta föl, majd az elnök beterveztette a vallásügyi miniszternek a pravoszláv egyház szervezetéről és az interkonfessionálisizmusról szóló törvényjavaslatot.

A parlament ezután rátért a különböző bizottságok megválasztására. Három bizottság tagjainak személyében a kormánypártok és az ellenzék megegyeztek, ezeket egyhangúan választották meg, köztük több vajdasági radikális képviselőt is. Így a földhitelekéről szóló törvényjavaslatot tárgyaló bizottságba bekerültek Jurics Markó és Markusev Milan suboticei képviselők, a községek csoportosításáról szóló törvényjavaslatot tárgyaló bizottságba Sislic Janko novisadi képviselő, míg a belügyminiszter kisebb javaslatait tárgyaló bizottságba Sotiric Beta suboticei képviselő.

A hadikaróptálási bizottság két tagját választották meg: Zsalyevics és Aleksic radikális képviselők szaznegyvenöt szavazattal kaptak nyolcvanöt ellenzéki szavazattal szemben.

Az állami bizottságba a parlament elnökének helyettesévé Jankovic Velizart választották meg, míg az alelnökök helyettesei Ivanovic Vasza és Demetrovic Juraj lettek.

Végül az elnök indítványozta, hogy a következő ülés napirendjére tűzzék ki a különböző bizottságok megválasztását és Uzunovics lemondása folytán megüresedett első alelnöki tisztség betöltését.

Az elnök indítványa után Pecsics Dragutin kért szót és rámutat arra, hogy az új kormányának kötelessége volna deklarációval lépni a parlament elé. Ezért azt javasolja, hogy a következő ülés napirendjére a kormány nyilatkozatát tűzzék ki.

Az elnök szavazás alá bocsátja a két indítványt és a többség az elnök indítványát fogadja el.

A következő ülést hétfőn délután tíz órára tűzte ki az elnök.

Választási visszaélés miatt elbocsátották a heufeldi jegyzőt

A választási kampány idején Heufeld bánati községből Tartarovic Milos jegyző a csendőrökkel távolított el dr. Neuner Vilmos németpárti képviselőt. Neuner képviselő akkor — mint jelentették — büntető feljelentést tett a jegyző ellen és egyben a belügyminiszteriumban fegyelmi feljelentést is tett. A belügyminiszterium az ügyben elrendelte a vizsgálatot és ennek eredményeképpen a becskerekai megyei közigazgatási bizottság most értesítette Neuner képviselőt, hogy Tartarovic jegyzőt bűnösnek találták és felmentették állásától és helyébe Moravik Józsefet nevezték ki. Ez az első eset, hogy a belügyminiszterium választási visszaélést megtorolt.

Magyar színészek halálmenete

Megint meghalt egy híres budapesti színész

Budapestről jelentik: Környei Bélát még el sem temették és már újabb halottja van a magyar színművészetnek, néhány hónapon belül a nyolcadik: Boross Endre, az országoshírű komikus. A szomorú sort Molnár László, a Nemzeti Színház tagja nyitotta meg, utána következtek Gyenes László, Pethes Imre és Kertész Endre, majd április 15-én Tanai Frigyes, azután Tapolezai Dezső, Környei Béla és most Boross Endre következtek:

Boross pályája a vidéken kezdődött, majd 1898-ban a budapesti Magyar Színházhoz került, ahol először a *Gésák* című operettben lépett föl. Mindjárt nagy sikert aratott és azontúl csaknem minden ujdonságban jelentős feladathoz jutott. 1903-ban a Nemzeti Színház tagjai sorába szerződött. Nemzeti színházi működése alatt különösen az *Egyenlőség*-ben lord Loan szerepében ért el igen nagy sikert. Egy év után azonban bucsút mondott Magyarországnak első színpadának és a Királyi Színházhoz szerződött. Itt a *Cigányprimásban*, a *Hollandi menekésében*, a *Kis grófnak* volt nagy sikere. Közben a Magyar Színházban is játszott és itteni utolsó nagy szerepe a *Válóperes hölgyben* volt, amely alakítását a sajtó nagy szeretettel méltatta. Legtöbbször a *János vitéz*-ben lépett föl, amelyben a császár szerepét több mint ötszázszor játszotta. Utolsó föllépése karácsony délutánján volt a *Sasfókban*, amelyben Dürichsteint játszotta. Ezekben a napokban mellhártyagyulladás tünetei között megbetegedett és azóta állandóan betegeskedett, míg szerdán este szenvedéseitől megváltotta a halál. A magyar színeszet egy jelentős értéket veszített vele.

Lemondanak mandátumukról a magyarországi szociáldemokrata képviselők

Az ellenzéki blokk polgári pártjai feladják a passzivitást

Budapestről jelentik: A demokratikus ellenzéki blokk vezetői május elsején értekezletet tartanak, a melyen Szilágyi Lajosnak a passzivitás feladásáról szóló indítványát tárgyalják.

Az ellenzéki blokkhoz tartozó négy pártnak ebben a kérdésben teljesen különböző az álláspontja. A Szilágyi-csoportnak az a felfogása, hogy az ellenzéki képviselőknek *be kell vonulni a parlamentbe a választójogi javaslat tárgyalására* és fel kell venni a harcot a kormányjavaslat ellen. A Vázsonyi-féle demokratá-párt még nem döntött állásfoglalásáról, de valószínű, hogy passzivitásban marad. A Rupert-féle Kossuth-párt a passzivitás feladása mellett van, de a párt egyik

vezére, Nagy Vince akkor is *passzivitásban marad, ha pártja visszamegy a parlamentbe*. A szociáldemokraták nemzetgyűlési frakciója nemcsak a parlamenti passzivitáshoz ragaszkodik, hanem elhatározta azt is, hogy lemond a mandátumáról. A napokban összeül a szociáldemokratapárt legfőbb intéző bizottsága és alkalmasint ezalkalommal meg fog történni a szociáldemokrata képviselőknek a mandátumról való lemondása. A szociáldemokraták képviselő-csoportja ugyanis annyira reménytelennek látja a párt érdekeinek a kormány politikájával szemben való megvédelmezését, hogy szívalomlaronak tekintené a további parlamenti szereplést.

Ahol a kurzusokat diktálják

— Kiküldött munkatársunktól —

Zürich, április végén.

A drága, szép svájci hegyek olyanok, mint amilyenek milliószor leírták, lefestették, rajzolták, fotografálták és a svájciak a sok szépséget ráfőnként és különként árusítják. A természeti kincseket eladják naponta százezernyi, milliónyi idegennek, elegánsan, előzékenyen, de nem feledkeznek meg arról, hogy az értékeket átváltoztatják. A régi, változatlan, elidegeníthetetlen töké, a havasok, hegyormok, tavak, városok gazdagon kamatoznak — és a svájciak értik is a kamatoztatás módját. A drágaság — a gyenge valutáit polgárok számára, — kimondhatatlan.

Svájcot elkerülte a háború, a svájciak mégis a háborúval mentik magukat. Azt mondják, hogy a fegyveres béke, a készenlét, rengeteg sokba került az államnak és most ezt akariák bevasálni az idegeneknek, — a háborús államok polgárain, — akik látni, pihenni, szórakozni jönnek ide.

Azt mondják különben, hogy nem az árakban van a hiba, hanem a *valutákban* és az ország idegenforgalma nagyon megszívli a frank erősségét. A közép-európai államokból érkező vendégek ezért nem is érzik itt jól magukat, mert a drágaság mindenkit elijeszt. — A kis számok pedig mindenkit megtévesztenek. Öt frank — tíz frank, csekély számok, de dinárban, tizenháromszorosan számítva, egy-kettőre nagy összeget tesznek ki. A frankok pedig észrevehetetlenül gyorsan repülnek. A napi ellátás egy közepeszerű szállodában 20—22 frankba kerül, egy uzsonnakávé — igaz, hogy elsőrendű, valódi svájci, — 1.50—2 frank.

Mindamellett egyre több idegen érkezik Svájcba, — nagyrészt angolok, amerikaiak németek. Az utcákon csak idegenek látni. — a svájciak maguk otthon vannak és dolgoznak. A kávéházakban alig találni benszülötteket. A vonatok is idegenekkel vannak teli.

A városokban mindenütt végtelen nagy nyugalom, rend, tisztaság. Ebben a rendben, tisztaságban merül ki a svájciak fényvívése, mert más fényvívést aligha lehet találni.

Divatlevelet hiába követelne valaki Zürichből. A tömött korzón kétségbeesítő formátlan, hosszú kabátokban sétálnak a nők, félretaposott, egyszerű fekete félcipőben, magas, galléros blúzban. És milyen nők?! Mindegyik, — anélkül, hogy meg akarnám sérteni őket, — husz évvel idősebb önmagánál és bizonyos, hogy egyik sem akar fiatalabbnak feltűnni. Nem utolsó különben, hogy Svájcban nincs szép nő. — de hogy ennyire ne legyen, az külön kuriózum. Nem is lehet csodálni, hogy a nagy krónikában ismeretlen fogalom a szerelmi dráma. Ki ellen lehet itt valaki szerelmes?

A nők leülnek itt a legforróbb kedvtelket. Svájciak muszáj főzannak maradni, de nemcsak ebből a szempontból. Zürichben éjszaka tizenkét órakor

záróra, kávéház, vendéglő mulató éjféltől után még kivételesen sem lehet nyitva. Mulató — a szó otthoni értelmében, — egyébként sem akad a kétszáz ezer lakosú Zürichben, de a többi városokban sem.

A szórakozást egyébként szintén idegenek nyújtják a szórakozni vágyó idegeneknek. A Corso-színházban a Wiener Stadttheater vendégzerepel és a Marica grófnő és Lehár Tangókirálynőjét látssza esténként. A Mascotte-variétében Nyári Rudl jazz-bandje játszik és a plakátok hirdetik a Suboticán maradt Simay-harmony-four felléptét, április 30-ikán pedig Kubellik fog hagedülni. Erre a hangversenyre már egy hét óta nem lehet jegyet kapni.

Az autóforgalom a városban minimális. A városi lakosság gyalog jár vagy villamoson, — az autók a hegyek közt járnak az idegenekkel, a csodálatos, mintaszerű autótakon. Sehol egy zökkenő, sár még zuhogó esőben sincs.

Zürich város főmérnöke közölte, hogy Zürich évente négy és fél millió frankot — ötvenmillió dinárt — ad ki újavításra, tisztántartásra és építésre, tehát kétszer annyit, mint amennyi Subotica város egész költségvetése. Utadó cinon a lakosság felenként 22 frankot fizet.

Ezt írja meg haza, — mondotta Malagurszki polgármester, — hogy a protérieni szenát tagjai is megtudják, mi az az utépítés.

En megírom, — nehogy ezen muljék, ha esztendőre még mindig nem lesz aszfaltozott autót, vagy makadám Pálics és a Bajal szőlők felé...

Természetes, hogy Zürichben elsősorban a dinár kurzusa iránt érdeklődöm, illetve a boszorkánykonyha iránt, ahol a kurzusokat főzik. Hiszen otthon lefekvéskor, ebredéskor és ebédnél is a zürichi jegyzés ad hangulatot gazdagnak és szegénynek az alváshoz és az étkezéshez.

Zürich mindenekelőtt erről nevezetes, ezt tanultuk meg róla évek óta, akarcva-akaratlanul és a távolból tisztelve csodáltuk a zürichi tőzsdét, — azt a tőzsdét, ami tulajdonképpen nincs is.

Helyesebben: van egy tici-pici tőzsde Zürichben, ahol azonban nem jegyzik a valutákat és devizákat. A Bahnhofstrassen, kétszáz lépésre a zürichi tótól, a kereskedelmi kamara épületében van az értéktőzsde, ahol csak értékpapírokat jegyeznek. A tőzsdecsarnok alig harminc méter hosszú és ugyanilyen széles, két sor telefonfülkével, ahol egy korlát körül zümmögnek az ügynökök és hadonásznak a kezeikkel. Adnak-vesznek állampapírokat és részvényeket, de valutajegyzésről szó sincs.

A deviza- és valutakurzusokat néhány bank állapítja meg egymás közt, egymás számára, a beográdi devizafolyamokat pedig szinte önhatalmúan egy cég, a Beer & Co bankház, diktálja, — bécsi jelentés alapján.

A Beer és társa bankház foglalkozik az ugynevezett keleteurópai devizákkal, az osztrák, cseh és magyar koronával, dinárral, lelei és lévával. Bécsből jelentik reggelenként telefonon az ottani árfolyamot. Beerék közlik ezt a többi bankokkal és érdeklődnek a vételi és eladási megbízások iránt. A kereslet és kínálat mértéke dönti el azután, hogy egymásközt milyen kurzuson bonyolítják le az üzletet. A kötések telefonon történnek és az otthon aggódva várt kurzusok — tulajdonképpen egy-két zürichi bank magánárfolyama, de senmiesetre sem hivatalos tőzsdei árfolyam.

A legutóbbi napok zürichi dinárkurzusai egyébként is fiktitívek, mert — mint a Svájci Bankegyesület titkára mondotta — néhány nap óta dinárban és beográdi devizában nincs üzlet. A zürichi árfolyamra elsősorban a zagrebi és beográdi tőzsdék valutajegyzését vannak befolyással, mert itt — amin informátorom mondotta — a keleti valutákat elsősorban aszerint értékelik, amennyire azokat saját államukban becsülik. Ennek tulajdonítható, hogy a bulgáriai zavarok ellenére nem esett a léva kurzusa sem és Hindenburg megválasztása sincs egyelőre befolyással a német és francia devizakurzusra. A zürichi tőzsdei köröknek az a felfogásuk, hogy Európa politikai helyzete, illetve az egyes államok helyzete elég szilárd ahhoz, hogy politikai okok ne legyenek befolyással a valutákra és a kurzusváltozások kizárólag a gazdasági és kereskedelmi viszonyoktól fűgjenek. A dinár iránt, — ezzel az SHS királyság iránt — különös bizalommal vannak, mert erősnek és fejlődésképesnek tartják a jugoszláv államot.

Maguk a zürichi pénzintézetek nem tulajdonítanak olyan nagy jelentőséget a kurzusjegyzéseknek, mint nálunk, otthon, amire legjellemzőbb talán, hogy déjben, amikor a suboticei Lloydban már aznap déli kurzust függesztenek ki, a zürichi bankok kárakataiban még csak az előző napi árfolyamok láthatók.

—kas.

Harminc orvosi diplomát sikkasztott egy afrikai utazást szervező szélhámos

Szédelgés az Orvosi Hetilap hirdetésével

Budapestről jelentik: Az Orvosi Hetilap legutóbbi számában érdekes tartalmu hirdetés jelent meg, amely általános érdeklődést keltett a magyarországi orvosok körében. A hirdetés ugyanis azt közölte, hogy egy német tudományi társaság Afrika ismeretlen részeinek felkutatására expedíciót indít és a vállalkozáshoz fiatal, nőtlen magyar orvost keresnek, aki a tiszteletdíjon, felszerelésen és ellátáson kívül havi tízezer arany márkát is kap. A hirdetés egyben felhívta az érdeklődőket, hogy ajánlataikat „Tudományos vállalkozás” jeligére, a Petőfi-irodalmi vállalat címére küldjék. A hirdetés nyomán mintegy harminc orvos, köztük dr. Mayer Ferenc Kolos budapesti orvos is érintkezésbe lépett a hirdetés feladójával.

Mayer Ferenc dr. ajánlatára csakhamar válasz érkezett, amelyen aláírói dr. Szőnyi Imre hírlapíró szerepelt. Mayer a válasz után személyesen is érintkezésbe lépett Szőnyivel, aki részletesen ismertette az expedíció célját, terveit. Kijelentette, hogy Mayert alkalmasnak találja az expedícióban való részvételre. Előleges költségekre egymillió koronát kért, valamint okmányait is, hogy azokat az expedíció szervezőjének elküldhesse. Mayer gyanút fogott és megtagadta Szőnyi kérését, egyben gyanuját közölte is a rendőrséggel. A rendőrség azonban csak akkor indította meg a nyomozást, amikor Szőnyi házigazdája, Dénes Aladár gépészmérnök feljelentést tett ellene, mert lakását kifosztotta és megszökött.

A nyomozás folyamán nyomban megállapították, hogy az állítólagos dr. Szőnyi veszedelmes szélhámos. Kiderült az is, hogy Szőnyi harminc orvosnak vitte el az okmányait, azonkívül az előleges költségekre kért pénzt, mintegy negyvenötmillió koronát is. A rendőrség a szélhámos kézrekerítésére széleskörű nyomozást indított.

KISEBBSÉGI ÉLET

A szenátorválasztáson történt visszaélésekkel és törvénytörésekkel egybeként foglalkozott már az erdélyi magyar párt elnöki tanácsa is, amely a tanácskozáson leszögezte, hogy a csiki sérelem nemcsak az ottani választók sérelme, hanem az egész magyarságé. A passzivitás kérdésében az elnöki tanács nem döntött, bár az ülésen többen képviselték azt az álláspontot, hogy a magyar pártnak ezután nincs más választása, mint a passzivitás. A magyar párt elnöksége dr. Róth Hugo ügyvédet bízta meg azzal, hogy a csiki szenátorválasztásról beszolgáltatott adatok alapján a petíciót a semmitmondókéhoz terjesztesse fel.

A csiki székelyek, a lapok szerint, szintén akcióra készülnek: elhatározták, hogy száztáru küldöttséget menesztnek Bratianu miniszterelnökhöz és a királyhoz, hogy ezzel is demonstrálják a törvénytelenekkel szemben megnyilatkozó székely népakaratot.

A szlovenszkói keresztényszocialista-párt válsága még nem oldódott meg. A Lelley-csoporttal, amely a válságot előidézte, a párt vidéki szervezetei közül eddig többen megtagadták az együttműködést. A legutóbb a keresztényszocialistapárt alsógyűződi, felsőgyűződi és kisgyékényesi szervezetei hozták meg a következő érdekes határozatot:

— A keresztényszocialistapárt három vidéki szervezete a bálványt, amelyet felállított, ledönti, a nevet, amelyet fogalomná tett, elfelejti. A csalódottság fájdalmával állapítja meg, hogy Lelley Jenő dr. ügyvéd, nemzetgyűlési képviselő nem a keresztényszocialistapártot képviseli, hanem Jarabek Rezsőt, Varju Józsefet, Száppanos Lajost és ezeket az érdekes csoportját. Ezek pedig sem nem keresztények, sem nem szocialisták, legkevésbé keresztényszocialisták.

1. A »Népakarat« ez idő szerint nem a keresztényszocialista eszmék szolgálatában áll, sőt egyenesen romboló hatással van a keresztényszocialista elvekre és pártira. A laptól, amíg az érdekes csoport kezében van, megvon minden támogatást. Ez időre szükségesnek tartja a hivatalos lapot más lappal pótolni.

2. Szükségesnek tartja, hogy a három parlamenti képviselő, Jabloniczky János, dr. Körmendy-Ekes Lajos dr. és Palkovich Viktor a párt vezetését kiáltvánnyal haladéktalanul vegye a kezébe. Ez nemcsak joguk, de kötelességük is.

3. Az új vezetőség hívjon össze országos kongresszust a lehető legközelebbi időben, két-három héten belül. A kongresszus válasszon új elnököt, még pedig a parlamenten kívül álló egyénekből és a pártvezetőséget egészítse ki.

A „nagy megaláztatás“ mérlege címmel vezércikkben foglalkozik az erdélyi magyarság vezetőlapja, a *Keleti Újság*, a csiki szenátorválasztás eredményével.

— A tanulságok, amelyeket a választás lefolyásából levonhatunk — írja —, befelé szólnak, a belső kisebbségi politika felé. Ugy látszik, hogy a néppárttal kötött politikai egyezmény nem tud megvédeni bennünket jogaink elkobzásától. Nem tudjuk, hogy a néppárt aktív beavatkozása a választás menetében megakadályozhatta volna-e a történelmet, de annyit észre kell vennünk, hogy egyetlen román párttal kötött bármily értékes megállapodás sem vezethet az atmoszférának olyan megváltozásához, amely valamennyi román pártot a népkisebbségi szabadságok respektálására indítana. Pedig az ilyen atmoszféra kialakítása nélkül a helyi potentátok mindig és mindenütt fokozottan fogják alkalmazni azokat a módszereket, amelyekhez egyébként nem mernének nyúlni. A csucsal paktumot tehát inkább bálságnak, biztató kezdetnek szeretnénk tekinteni, amelynek alapján állva pártközi megvezetést lehet látni a po-

mán pártokkal a kisebbségi kérdésben. E pillanatban csupán érinteni akartuk ezt a gondolatot, melynek továbbvitele véleményünk szerint egyik legfőbb feladata kell legyen politikusainknak.

— A másik tanulság még közvetlenebbül érdekel bennünket. A magyar párt vezetői láthatták most, hogy az a saját, amely kritikus nézőpontból kísérő figyelemmel az ő működésüket, korántsem viseltetik velük szemben barátságosan, vagy akár mindenáron kákná eszmét kereső indulattal. Bármennyire áll is, hogy a magyar párt vezetőségében csaknem kizárólag a konzervatív felfogás képviselői ülnek, mindenki szívesen ismeri el, ha ez a vezetőség agilisán képviseli az ügyet, amelyet kezébe vett,

mert a magyarság ügye nem személyes kérdése. Bárhogy gázolják is le ezt az agilitást a hatalmasok, mégsem tehetünk egyebet: folyton cselekednünk kell s oly erőssé szerveznünk magunkat, hogy nemnél nehezebben legyen velünk szemben megismételhető a csiki eset. A magyarság nemnél erősebb belső megszervezése lehet esze a mostani időben a komoly feladat. Leiklsmereti kérdés, hogy ebbe a munkába a vezetők áldozatokkal is bevonjanak minden érdekes népkisebbségi erőt és ugyanolyan megértők legyenek a magyarság valamennyi tömege iránt, mint amilyen őszintén segítik ezek a tömegek őket, ha egyetemes, nagy érdekek szolgálatában tărădoznak.

Ellentétek a kisantantban a bolgár hadsereg létszámemelése miatt

Elhalasztják a kisantant konferenciáját?

Bukarestből jelentik: Az *Universul* vezércikkben foglalkozik a bolgár eseményekkel, valamint a neuillyi békeszerződéssel és kijelenti, hogy *semmi körülmények közt sem szabad megengedni a bolgár hadsereg létszámának felemelését.*

A *Dininea* azt írja, hogy a szomszédállamokban nem szabad eltérniük azt, ami Bulgáriában történik. Egészen más dolog, hogy az Oroszországban történelmet eltűrték, mert ott nagy területről és nagy néptömegekről van szó, de nem szabad a bolsevik mozgalmakat Bulgáriában megtérni, mert ez a kis állam veszedelmes lehet az európai békére. Romániának az érdeke, hogy Bulgáriában oroszellenes kormány legyen, mert Romániának nem lehet nyere, hogy két bolsevik állam közé kerüljön, amelyek, ha útni fog az őra, összeroppantják. A lap szerint Románia külpolitikája igen kénges pillanathoz érkezett.

A bulgáriai események a hivatalos, valamint a politikai köröket is élénken

foglalkoztatják. A király személyesen is érdeklődik a bolgár események iránt. Erre mutat az a szokatlan tény, hogy a király személye körüli miniszter magához kérlette a bolgár ügyvivőt, hogy informálhassa a királyt a bulgáriai eseményekről. A bolgár ügyvivő kijelentette, hogy a hírek legnagyobb részét külföldi forrásból származnak és rendkívül sok túlzást tartalmaznak.

A lapok további jelentése szerint a román és a jugoszláv külügyminisztérium között élénk táviratváltás folyt a bolgár hadsereg létszámának felemelése kérdésében, amely ügyben a jugoszláv, a csehszlovák és román követ Párisban néhány nappal ezelőtt lépést tett a nagyköve-
tek tanácsánál.

Egyes még megerősítésre szoruló hírek szerint a május 9-ére tervezett kisantant-konferencia előkészítő tárgyalásain könnyebbtermészetű nézeteltérés támadt a bolgár hadsereg létszámának felemelése kérdésében. E nézeteltérés következtében a konferenciát minden valószínűség szerint újból elnapolják.

Luther kancellár békeszózata Hindenburg nevében

**A német kormány megsürgeti a Ruhr-vidék kiűritését — A nagyköve-
tek tanácsa újabb utasítást kér a szövetségesektől a német leszerelés kérdésében**

Berlinből jelentik: Dr. Luther birodalmi kancellár a német iparos- és kereskedőgyűlésen beszédet mondott, amely, tekintettel arra, hogy Luther már tandesközötti Hindenburg elnökkel, különös figyelemre érdemes. Luther beszéde fontos külpolitikai nyilatkozatok tartalmaz és nyilvánvaló, hogy habár Hindenburg nevében nem említette, az, amit mondott, Hindenburg hozzájárulással hangzott el. Hindenburggal megbeszélte a külpolitikai kérdéseket és Hindenburg Luther kancellár nyilatkozataival minden bizomnyal egyetért.

A kancellár kijelentette, hogy a kormány legközelebb fog dönteni a vánuok kérdésében. Cáfolta ezután azt a hírt, hogy a kormány inilációt fog megengedni. A külpolitikai kérdések közül leghosszasabban a Ruhr-vidék kiűritésének kérdésével foglalkozott. Nem tartja lehetségesnek, hogy egy ország ellen represszáliákat alkalmazzanak, mert nem tud kötelezettségének megfelelni. Reméli, hogy a szövetségesek a Ruhr-vidék kiűritését nem fogják tovább halasztani, a Ruhr-megszállítás bétége az egész európai politika. A kiűrités kérdésében támadt konfliktus nem gátolta a birodalmi kormányt abban, hogy a felmerülő nagy problémák megoldásában közreműködjenek. Attért ezután az északi rajnai terület kiűritésének kérdé-

sére. Ez a kiűrités semmiképpen sem hozható kapcsolatba a biztonsági paktum kérdésével. Az összes szövetséges államok vezető államférfiai eddigelő mind ugy nyilatkoztak, hogy elvben hozzájárulnak a biztonsági paktumhoz, ilyenformán tehát alapos kilátás van a sikerre.

Kormánybuktatási tervek

Annál nagyobb jelentőségű Luther kancellárnak a külpolitikáról tett nyilatkozata, mert a német nemzetiek már elékezettnek látták az időt, a kormány külpolitikája ellen intézendő rohamra. A *Deutsche Zeitung* azt követeli, jelentse ki a kormány, hogy a Dawes-terv megvalósíthatatlan. A német nemzetiek a kormány elleni támadásaikkal azt akarják elérni, hogy az új elnököt, mielőtt még letenné az esküt, befejezett tények elé állítsák. A belpolitikai helyzet kulcsa kétségkívül még mindig a centrumpárt kezében van. Ha a centrumpárt akarná, módjában volna a birodalmi kormányt megbuktatni. Nyilvánvaló azonban, hogy a centrumpártnak nem szándéka a jelenlegi helyzetben zavart előidézni és a Luther-kormány továbbra is helyén marad, mert a centrumpárt a kabinetben levő minisztereit nem hívja vissza.

Hála vagy militarizmus?

A porosz tartománygyűlésen a kormány nyilatkozat felelt fölve a

víva. A víva lefolyása tanúság amellett, hogy a centrum és a demokraták ragaszkodnak a közúrsasági koalícióhoz és nem haligatnak a jobb oldalnak ismételtlen feléjük hangzó csábítgatásaira. A bizalmi indítvány feletti szavazást a jövő hét péntekjére halasztották. Ezen a napon fogják előreláthatólag a porosz tartománygyűlést feloszlatni. Az új választáson Poroszország népének arra a kérdésre kell felelnie, hogy vajon Hindenburg megválasztásának mennyire van politikai jelentősége, illetőleg vajon ez a választás nem azt jelenti-e csupán, hogy a német nép háláját és elismerését akarta kifejezni a hadvezér iránt, aki Németországot megóvta az orosz betöréstől.

A német leszerelés a nagyköve- tek tanácsa előtt

Párisból jelentik: A nagyköve-tek tanácsa szerdán kezdte meg a német leszerelés kérdésében tárgyalásait. Az ülésen Cambon elnököt. Résztvettek Anglia, Olaszország, Belgium és Japán nagyköve-
te, továbbá Foch marsal. Desticker tábornok, a francia megszálló csapatok parancsnoka, valamint Anglia, Olaszország, Belgium és Japán katonai attaséi. A konferencia tudomásul vette a szövetségi katonai bizottság jelentését a szövetséges kormányoknak a német leszerelésről a megjelölt katonai attasékat nyilatkozattételre a leszerelés kérdésében. Az attasék és Foch marsal a nyilatkozat megszövege-
zése céljából tanácskozássra vonultak vissza. A nagyköve-
tek továbbra is együtt maradtak, végül is úgy határoztak, hogy *kormányainknak jelentést tesznek és újabb instrukciókat kérnek.*

Huszonhat állam és Hindenburg tizenegy büntetési- cselekménye

Prágából jelentik: Az egész cseh sajtó, még a félhivatalos *Prager Presse* is rámutat arra, hogy Hindenburgot nem kevesebb mint huszonhat szövetséges állam mondotta ki háborús bűnösnek és kiadatását kérte. A bűnösséget tizenegy büntetési-
cselekményért mondták ki és az erről szóló okmányt Lloyd George uralma alatt angol jogtudósok szövegezték.

Marx üdvözlö Hindenburgot

Marx volt birodalmi kancellár, a weimári koalíció elnökjelöltje üdvözlőlevelet küldött Hindenburg tábornagnak. A levél így hangzik:

»A német nép Kegyelmességedet választotta meg birodalmi elnökévé. Az igaz demokrácia szelleme kívánja, hogy mindenki, aki a demokrácia hívének vallja magát, most már a nép többsége által hozott döntésnek lássa a választást. Indítatva érzem magam, hogy Kegyelmességednek a legőszintébb szerencsekívánataimat fejezzem ki és azt a reménységemet tolmácsoljam, hogy elnöksége a német népnek meghozza a belső nyugalmat és a külső békét. Adja az ég, hogy az államot az igazi demokrácia és testvériség hassa át, hogy elműjjanak végre azok a betegügyi tünetek, amelyeket a háború és Németország összeomlása hagyott magy után és ezzel népünk erkölcsi megtisztulása gyorsabban megtörténjen.

Hindenburg elfogadja a választást

Berlinből jelentik: Hindenburg tábornagy levelet intézett a birodalmi elnöki választási bizottság elnökéhez, amelyben kijelenti, hogy az április 26-án tartott népszavazáson birodalmi elnökévé történt megválasztását elfogadja.

Pénzt vagy életet!

Utonálló orosz menekültek

Borovik Pál diák és Orell Boris zenész, mindkettő orosz menekült, 1924 február 15-én éjjel meglettek és revolverrel megtámadták Perikotti András noviszadi lakost. Borovik Pál Perikotti mellének szegzett revolverrel *»penzt vagy életet«* felszólítással megállította, mílalt Orell Perikotti értéktárgyait és 4000 dinárt rabolt el. A két orosz a tett elkövetése után megszökött és csak hónapok múltán kerültek a noviszadi törvényszék elé, amely 1924 június 24-én ítélkezett felettük.

Az ügyészség Orell Borist még azzal is vádolta, hogy Petrovaradinban bevete Irsai József fegyverkereskedő kirakatablakait és onnan három revolvért lopott el.

A noviszadi törvényszék Borovik Pált 2 és fél évi fegyházra, Orell Borist három évi fegyházra ítélte és őket 1924 szeptember 16-án a jogerőssé vált büntetés letöltése végett Mitrovicára szállította át.

A két oroszban még egy büntetésük volt, az ugyancsak orosz menekült Kentusinszki Andrija, aki a tett elkövetéséhez szükséges revolvereket a két orosznak kölcsönadta, de kikötötte magának, hogy ennek felében részt kap a rablott zsákmányból. A két orosz háromszáz dinárt juttatott is neki. Kentusinszki azóta szökésben volt.

A zemuni rendőrség a szökésben volt Kentusinszkit letartóztatta és csütörtökön beszállította a noviszadi ügyészség fogházába. A noviszadi törvényszék még a közel jövőben tárgyalásra fogja kitzüni Kentusinszki bűnügyét.

Tiltakozó küldöttség Beogradban

a suboticei jogi fakultás áthelyezése ellen

Nem helyezik át, de esetleg megszüntetik a jogi fakultást

Csütörtökön népes suboticei küldöttség járt Beogradban, hogy a parlamentben és a kormány illetékes tagjainál tiltakozzanak a suboticei jogi fakultás áthelyezése ellen. A bizottság magával vitte azt a tiltakozó memorandumot, amelyet a múlt héten megtartott tiltakozó ankét és rendkívüli városi közgyűlés elfogadott.

A küldöttséget Gyorgyevics Dragozláv főispán vezette és tagjai a következők voltak: dr. Radonics Jován, Jurics Márkó és Sztrilics Béla képviselők, Crnkovic Ivan, Jovics György, Protics Márkó, Gálffy György, dr. Petronics Márk, dr. Milics Ivó és Atjmovics Miodrag, a jogi fakultás dékánja.

A küldöttség Pasics miniszterelnököt, Fribicevics közoktatásügyi minisztert és Trifkovic Márkót, a parlament elnökét kereste fel, akiknek ányújtották a tiltakozó memorandumot és szóbelileg is kifejezést adtak annak a kérésnek, hogy a jogi fakultást hagyják meg Suboticán.

Fribicevics közoktatásügyi miniszter kijelentette a küldöttség tagjainak, hogy *nincsen szó a suboticei jogi fakultás áthelyezéséről*, csupán azzal a tervvel foglalkozik a kormány, hogy takarékosági szempontból néhány iskolát megszüntetnek. Arra vonatkozólag azonban még nincs döntés, hogy a suboticei jogi fakultás is a megszüntetendő iskolák között lesz-e.

A küldöttség ezután felkereste Jovanovics Ljubát, a törvényhozó bizottság elnökét is, akinek dr. Radonics Jován tolmácsolta a suboticeiak kívánságát és ányújtotta neki a memorandumot. Jovanovics Ljuba megértő szavakkal válaszolt a küldöttségnek és kijelentette, maga is helyesnek tartja, különösen nemzeti szempontból, hogy a jogi fakultás Suboticán maradjon, de szükségesnek tartja, hogy a jogi fakultás tanári kara és hallgatói jobban bekapcsolódjanak a város társadalmi életébe.

Radonics képviselőnek egyébként alkalma volt a most készülő új egyetemi törvényjavaslatba betekintést nyerni és megállapította, hogy a törvényjavaslatban *nincs is szó a suboticei jogi fakultás áthelyezéséről*, úgy, hogy az erre

vonatkozó aggodalmak alighanem ok nélküliek voltak.

A suboticei kerület radikális képviselői egyben akciót indítottak, hogy a beogradi egyetem mezőgazdasági fakultását Suboticára helyezték.

A bolgár katonaság felgyújtja a kommunisták házait

Ujabb véres uccai harcok Szófiában

Szófiából jelentik: Szerdán este Szófia több negyedében nagy pánik tört ki a lakosság között, mivel egyszerre több helyen nagy tűz támadt. Csak csütörtök reggel jelentek meg a hivatalos plakátok a falakon, amelyek tudatták a tűz okát. A katonaság ugyanis parancsot kapott, hogy azokat a házakat, amelyekben agrárkommunisták tartózkodnak, gyújtsa fel, hogy ezáltal elkerüljék az összeütközésnél elkerülhetetlen veszteségeket. A kormány felszólítja a lakosságot, hogy a rejtőzködő forradalmárokat szolgáltsa ki.

Véres uccai harc volt szerdán az ugynevezett cigány-negyedben. Ennek a negyednek munkás-lakosai tüntetésbe kezdtek, amelyet a katonaság úgy fojtott el, hogy sortűzvet adott le. Formális csata folyt le, amelynek során öt munkás meghalt és igen sokan megsebesültek.

Grancsarov agrárkommunista vezető, aki a székesegyházban elkövetett merénylet egyik értelmi szerzője, a főváros közelében lévő egyik tanyán a hatóságok felkutatták és körülrzárták. Grancsarov vonakodott magát megadni, mire megölték.

Jövő héten kezdik tárgyalni a bombamerénylők bűnpörét. A templomban elkövetett merénylet tettesének bűnpörét a jövő hé-

ten kezdik tárgyalni a szófiai haditörvényszék. A vizsgálat eddigi eredményének alapján a fővádlott Zagorszki templomszolga. Vele együtt perbe fogták a kommunista titkos központi bizottság tagjai közül Marco Friedmann, továbbá Dimitreffet, a parasztszövetség tagjai közül pedig Petrinit és Kossofszkit. Mivel az utóbbi elmeneült, ellenük az ítéletet in contumaciam fogják meghozni. A kormány a hivatalos lapban körözöveletet adott ki és felszólította a lakosságot, hogy kerítse kézre a szökevényeket.

A bécsi kommunista központ szervezte a bolgár felkelést?

Londonból jelentik: A Daily Telegraph diplomáciai tudósítója jelentéseket közöl a Moszkvából irányított bécsi kommunista központ üzeméről. Ennek a központnak az volt a feladata, hogy Bulgáriában és Macedóniában egy kommunista felkelést készítsen elő. A lap azt mondja, hogy a bolgár kormánynak bizonyítékai vannak arra nézve, hogy Alexandrovot és más macedón vezetőket a kommunisták tettek el láb alól azért, mert ezek nem voltak hajlandók a tervezett forradalomban résztvenni és kijelentették, hogy a kommunista manifesztum alatt Alexandrov aláírása hamis.

Megszűnik a megyék és városok önkormányzata

Bekebelezik a megyéket és városokat a kerületekbe

A városi önkormányzat eltörlése ellentétben áll az alkotmánnyal

A Bácsmegeyi Napló tegnapi számában már röviden beszámolt arról, hogy dr. Makszimovits Bózsó belügyminiszter nem fogadta Novisad, Pansevó és Vrsac városok együttes küldöttségét, amelyet dr. Margan Vladimir, Pansevó főispán-polgármestere és Szlepcevicz Milán noviszadi főispán vezettek és amelyben a három város valamennyi politikai pártja képviselve volt és amely meg akarta kérdezni a belügyminisztert, igaz-e, hogy a kormány a megyéknek és városoknak a kerületi főispán hatáskörébe való utalásával meg akarja fosztani a megyéket és városokat önkormányzatuktól és a megyéket és városokat egyszerűen bekebelezi a kerületbe, amelynek terheinek viselésében a városok a községekkel egyformán részt fognak venni.

A küldöttség Pasics miniszterelnöknel is tisztelni kívánt, de a miniszterelnök kihallgatáson volt a kirdlynd és így nem fogadhatta, a belügyminisztériumban pedig 10 óráig várakoztak, hogy a miniszter elé kerüljenek, de a minisztériumban egy órákor közölték a küldöttségnek, hogy a miniszter 12 órákor elment a minisztériumból.

A küldöttség csalódottan, sok keserűséggel távozott és amit el akart a miniszternek mondani, azt írásba foglalták és memorandumban nyújtják át a miniszterelnöknek és a belügyminiszternek.

Felkértük dr. Adamovits István,

noviszadi főispánt, a küldöttség egyik tagját, ismertesse a küldöttség célját és az okokat, amelyek a deputációzást szükségessé tették. Dr. Adamovits István ezeket mondotta a Bácsmegeyi Napló munkatársának:

— Az ország közigazgatási beosztásáról szóló 1922. évi április 26-án szentesített törvény úgy intézkedik, hogy az ország kerületekre osztandó fel és ezen kerületek mindegyike gazdasági ügyekben önkormányzati jogokkal fog bírni. Ezek a gazdasági ügyek a következők: építészeti szabályrendeletek hozatala és közérdekű munkálatok teljesítése, amelynek helyi érdekű vasutak, csatornák, hídak, országutak, autó- és légiárakot létesítése, vízügyi kérdések, továbbá bizonyos gazdasági közérdekű ügyek elintézése, szőlészeti, marhatenyésztési, gyümölcsészeti, halászati és vadászati intézmények istápolása. Ugyanígyen értelemben támogatandók az ipari- és szövetkezeti ügyek, a saját vagyonoknak kezelése és fejlesztése, közegészségügyi kérdések, különös figyelemmel forrásoknak gyógykezelésre való kihasználása, szociális feladatok teljesítése, jótékonyági intézmények támogatása, különféle iskolák fenntartása, esetleg saját pénztételeinek és biztosítási intézeteinek szervezése és felállítása, statisztikai adatok gyűjtése és a kormány kívívására azon törvényjavaslatokra adandó vélemény, amelyek a kerületre vonatkoznak. Más hatásköre nincs a kerületnek és így a kerületi önkormányzat lényegesen ellát az eddigi megyei közigazgatás hatáskörétől, amelynek határozottan pol-

ttikal hatásköre is volt, azonkívül saját tisztviselőivel intézte az összes állami ügyeket, mint az állam megbízottja.

Ez az 1922. évi törvény ugyan világosan intézkedik arról, hogy a városok önkormányzatáról külön törvény fog intézkedni, de ezt a törvényt ma napig sem hozták meg és így az a helyzet volt, hogy a kerületekben a megszüntetett városok helyébe lépő kerületi főispáni kormányzat lett volna hivatva az állami közigazgatás intézésére és mellette működött volna a fenti önkormányzati ügyekben a kerületi önkormányzati szerv, viszont a városokban az új törvény meghozataláig minden a régiiben maradt volna.

Most azonban a parlament a tizenkettedikről szóló törvény alapján megszüntette a városi főispánokat és a városot a kerületi főispán hatásköre alá rendelte. A helyzet tehát az, hogy a kormány nevezi ki, mozdítja el és helyezi át a városi tisztviselőket, akik most már közvetlenül a kerületi főispánoknak vannak alárendelve és így tulajdonképpen a városoknál is gyakorlatban megszünt a polgári önkormányzat, megmaradván egyedül a kinevezett törvényhatósági bizottságoknak, kiszélesített városi tanácsoknak az a joga, hogy a valóságban állami tisztviselők tisztségét állapítsa meg és hogy gazdasági ügyekben határozatként hozhasson.

Félt azonban, hogyha ez tovább is így folytatódik, hogy ennek folyományaként a küszöbön álló kerületi önkormányzat életbeléptetése alkalmával a városokat ezekbe a kerületekbe egyszerűen be fogják bekebelezni és akkor már csak mint a kerületeknek adózó alanyai fognak szerepelni, vagyis nemcsak saját pótdójtukat fizetik, hanem a kerületi pótdójt is.

A küldöttség most e veszély tudatában indult Beogradba, hogy idejekorán figyelmeztesse a minisztert az alkotmány vonatkozó rendelkezésére.

A kerületi önkormányzat igen költséges lesz és csak szervezési költségek fejében és irafenntartásra rengeteg összeget fog telemesztelni, ami természetesen pótdójtól lesz fedezendő, mert a kerületeknek nincs vagyonuk és így már a kerületi tisztviselőkar fizetése is annyira megterheli a kerülethez tartozó adózópolgárokat, hogy egyéb intézmények létesítésére és fenntartására nem marad pénz.

Ezekre akarta a küldöttség a minisztert figyelmeztetni, aki azonban a küldöttséget — nem fogadta.

Öt millió

városi adóhátralék Becskereken

A városi kiszélesített tanács közgyűlése Viharos jelenetek a kiszélesített tanács ülésén

Becskerekéről jelentik: Becskerek városának kiszélesített tanácsa szerdán ülést tartott Nádaski Gyuró főjegyző elnöke alatt. A tárgysorozat legfontosabb pontja az adókérdés volt. Megállapították, hogy a város lakossága öt millió dinár városi adóval van hátralékban, aminek következtében a város nem teljesíthette mintegy három millió dinárra rugó beruházási kötelezettségeit. A város elhatározta, hogy szigorú behajtási módot fog alkalmazni a hátralékosok ellen.

Ezután elhatározta a közgyűlés, hogy az ujonnan épült fürdőt nyilvános árlejtésen bérebe fogják adni. A közgyűlés úgy határozott, hogy a városi házakban megürülő lakásokat elsősorban tisztviselőknek fogja fenntartani, majd a legközelebb megtartandó Szokol-ünnepség céljaira harmincezer dinárt szavaztak meg.

A közgyűlési tárgysorozat utolsó pontja az a kérelem volt, amelyet a két évvel ezelőtt történt becskereki villamtelepi katasztrófa áldozatának, Praszak Gyulának özvegye terjesztett a tanács elé. Elhatározták, hogy ebben az ügyben külön bizottságot küldenek ki és annak javaslata szerint állapítják meg a kártérítés összegét.

Három év egy pofonért

A budapesti hadbíróóság drákói ítélete
A katonai ügyész halálbüntetést kéri
a vádlottra

Budapestről jelentik: A hadbíróóság csütörtökön tárgyalta Lisztóczy Ferenc örvetelő ügyét, aki ellen a katonai ügyészség függelemsértés miatt emelt vádat.

A függelemsértést január 27-ikén követte el a vádlott a Ferenc József-laktanyában, ahol a legénységi szobában Hentes Sándor örvetelő, a szobaparancsnok sorakozót vezényelt, mert az ügyletes tisztet várták. A tiszt késett, mire Lisztóczy kilépett a sorból és ki akart menni a folyósóra. A szobaparancsnok figyelmeztette, hogy ő még nem vezényelt oszlopt. Lisztóczy örvetelő — aki ugyanolyan rangban volt, mint a szobaparancsnok — erre elkiáltotta magát:

— Oszolj!

A szobaparancsnok tiltakozott, majd előrántotta bajonettjét és megfenyegette Lisztóczyt:

— Leszurlak, ha nem állsz be a sorba.

Lisztóczy nem ijedt meg a fenyegetéstől, hanem hatalmas pofont mért le a bajonettel hadonázó örvetelő-bajtársára. A pofozkodó örvetelő letartóztatták és miután három hónapig vizsgálati fogságban ült, főtárgyalásra tüzték ki ügyét.

A tanuként kihallgatott közlegények a vádlottal egybehangozóan adták elő a tényállást.

Az elnök (egyik tanuhoz): Miért nem mentek szobaparancsnok segítségére?

A tanu: Mert a szobaparancsnok ur nem adott parancsot oszlopra és nem mertünk kilépni a sorból.

Ugrik százados-hadbíró: Maguk trottlik! Mind büntetést érdemelnének. Legjobban meg kellene büntetni ezt a Hentes örvetelőt, amiért azonnal le nem szarta az ellenszegülő vádlottat.

A katonai ügyész azt hangoztatta, hogy az elkövetett függelemsértésre a katonai büntetőtörvénykönyv halálbüntetést ír elő és a vádlott főbelövését indítványozta.

A védő arra hivatkozott, hogy Lisztóczy örvetelő tette elkövetésekor itas volt és nem tudta, hogy mit csinál.

A bíróság hosszas tanácskozás után Lisztóczy Ferenc örvetelőt függelemsértés miatt lefokozásra és három évi súlyos börtönbüntetésre ítélte. Enyhítő

körülménynek vették, hogy az inzultált előjáró egyenlő rangban volt a vádlottal és a csekély műveltségű vádlott — minthogy Hentes csak előjárója volt és nem föllebbvalója — nem lehetett tudatában annak, hogy milyen súlyos bűncselekményt követett el.

A szentai lakásrekvirálás

Weinberger textilkereskedő letartóztatásának botrányos fejleményei — Lukovác rendőrkapitány ellen bünvádi feljelentést tettek Demonstrációra készülnek a szentai kereskedők

Szentáról jelentik: A tiszaparti város lakosságát botrányos eset foglalkoztatta, amelynek középpontjában a szentai rendőrség egyik tagja, Lukovác Tanc kapitány és Weinberger Lipót, a város egyik legtekintélyesebb és legvagyonosabb kereskedője állanak. Weinberger Lipótot ugyanis — mint a Bacs-megyei Napló közölte — szerdán délután egy lakásügyből kifolyóan letartóztatták és a letartóztatást elrendelő Lukovác olyan törvénytelen eljárást tanúsított a kereskedővel szemben, amely Szentá egész közvéleményét, nemzeti-ségre való tekintet nélkül, a legnagyobb mértékben felháborította.

Antiszemitizmus a lakáshivatalban

Weinberger Lipót nemrégben átalakított lakásának egy részét néhány hónappal ezelőtt elrekvirálta a lakáshivatal és felszólította a kereskedőt, hogy a lefoglalt szobákat haladéktalanul adja át új lakója részére. Weinberger a végzet megfélemberte és kérte a lakáshivatalt, hogy ebben az ügyben tűzzön ki tárgyalást. Hónapokon keresztül húzódtott az ügy, míg végre a lakáshivatal szerdán délután fél négy órára megidézte Weinbergert tárgyalásra.

Az idézésre a kereskedő megjelent a lakáshivatalban, amelynek jelenlegi vezetője Lukovác Tanc, a hivatalába lépő Weinbergerre minden ok nélkül durván rátámadt és lezsírdozta. Weinbergert rendkívül meglepte a rendőrtisztviselő eljárása, de még csak tiltakozni sem mert annak fenyegető magatartása mi-

att. A szokatlan fogadtatás után azután megkezdődött a tárgyalás. Lukovác továbbra is lármázott, Weinberger pedig hallgatott mindaddig, amíg elkészült a jegyzőkönyv, amelyet alá kellett volna írnia.

Egy éjszaka a fogdában

Weinberger lojalis állampolgár és jó adófizető, azonban az államnyelvet még nem bírja és ép ezért vonakodott aláírni az államnyelven írt jegyzőkönyvet, amelynek tartalmát nem ismerte. Lukovác azonban, amikor Weinberger időt kért arra, hogy a jegyzőkönyvet ügyvédje is elolvashassa, letartóztatta és a rendőrség fogdában helyezte el a kereskedőt.

Weinberger felesége csak az esti órákban értesült a történetéről, nyomban a rendőrségre sietett, de ott sem Lukovác, sem pedig a rendőrség többi tagja nem voltak hajlandók felvilágosítást adni férjéről. Ennek folytán természetesen sem élelmet, sem pedig ruhát, ágyneműt nem tudtak Weinbergernek beadni cellájába, aki egész éjszákán át őrizetben volt és csak csütörtökön délelőtt kilenc óra tájban engedték szabadon.

Kilakoltatják a kereskedőt saját házából

A botrány Weinberger szabadonbocsátásával még nem fejeződött be. Csütörtökön délelőtt ugyanis megjelent a kereskedő lakásán két rendőr, akik minden tiltakozás ellenére megkezdték Weinberger kilakoltatását.

A lakásból, természetesen nem a legnagyobb vigyázattal, minden butordarabot az udvarra hordtak és azzal a legkevésbé sem törődtek, ha valami eltört. Végül kicipeltek a lakásból a hatalmas Wertheim-kasszát is, aztán eltávoztak jelentést tenni munkájukról.

A kereskedők bezárják üzleteiket

Weinberger a rajta és a családján ejtett sérelem miatt ügyvédje útján Lukovác ellen hivatalos hatalomnal való visszaélés miatt bünvádi feljelentést tett az ügyészségen.

Lukovác ellen egyébként a város lakossága körében is erős mozgalom indult meg. A rendőrkapitány ellen, aki csak nemrégben került Szentára, már rendkívül sok panasz merült fel és ez az eset arra indítja a város társadalmának vezetőit, hogy a kormánytól kérjenek védelmet a rendőrtisztviselővel szemben. A szentai kereskedők elhatározták, hogy tiltakozásuk jeléül egy napon néhány órára zárva tartják üzleteiket.

Május elseje

A jugoszláviai munkásszervezetek ez évben egységesen ülik meg a munka ünnepét

Május elsejét, a munkásság nemzetközi ünnepét a jugoszláviai munkásszervezetek is megünnepelik. Az egész országban csaknem teljes lesz a munkaszünet és a legtöbb helyen nyilvános gyűléseket és ünnepélyeket rendeznek. Az ezévi május elseje a jugoszláviai szervezett munkásság számára azért is jelentős, mert ezúttal a különböző frakciók első ízben igyekeznek egységesen fellépni és a munka ünnepét közös manifesztációk keretében ülik meg.

A független munkásszervezetek beográdi központi szövetsége, a szocialistapárthoz közelálló főszevetség és a mindkét központtól különálló Grafikai Munkások Szövetségével együtt közös kiáltványt adtak ki, amelyben felhívják a munkásságot, hogy az idei május elsejét a munkásmozgalom szervezett egységének előkészítése jegyében ünnepelje meg. A három szövetség elhatá-

Az ismétlő egérfogó

(Kis regény)

Írta: Radó Imre

(Befejezés)

Sajóvíz a kandallóba dobta a szerződést. Nagy láng lett belőle. a délutáni homályu szobát megvilágította, az asztalon álló aranyfogók ragyogtak...

Ez este megint színházba mentek és megint nem az előadás, hanem a kislíszák műgötti életben való elvegyülés volt a cél.

Sajóvízet egy küldöttség fogta körül a napokban elhalt színésztársuk özvegye, árvái felségélyezése ügyében. Franek így magára maradt és egy elhagyott sarokban lévő zsámolyra telepedett le.

Egy szép kóristalány lépett hozzá.

— Meg sem ismer... Pedig ma egy hete egymás mellett ültünk a vacsoránál... Látja, én jól megjegyeztem magát... Sajóvíz barátja... Érdekes fejem van.

— Érdekes fejem van?... Nekem érdekes fejem van?... Ne higye...

— Ó! nagyon... Maga, drága ember, a vacsoránál megmondta, hogy hány éves... Nem hiszem, hogy annyi volna... Olyan szép, világos, tiszta a szeme...

Franek liuu mosolygással nézett a leányra. Az folytatta:

— Egy hét óta mindig magára gondolok... A modora különösen tetszik nekem. Én még sose találkoztam rendes modoru férfival...

A leány sóhajtott... Ugy gondolta, hogy eleget beszélt, a férfi most már megteheti az ajánlatot. De Franek nem nyilatkozott. Idegesen leste, hogy mikor végez már Sajóvíz a köldöttségével.

— ...Én hűségesen szeretném magát — rebegte a leány.

Franek elpirult.

— Kérem, kisasszony, én most ideiglenes állapotban vagyok... Rendes körülményeim között szerény életmódot folytatok.

A leány hirtelen elszánással Franek térdére ült, átkarolta és nevetve mondta:

— Önzetlenül szeretlek...

A leány égette Franeket. Keze elindult, hogy lefokja magáról, de mégis megölelte, erősen magához szorította.

A leány megcsókolta a száját.

... És Franek szeme könnyekkel telt meg. Sirt örömben, mint ahogy sírnak, ha elveszítettnek hitt, husz év után visszatérő legkedvesebbünket szorítjuk kebelünkbe...

Franeket ifjan hagyta el az ifjuság, rosszul kifundált egérfogó csapdájába került, de ma a kiszáradt mederbe újra befut az élet forrása.

— Az arany egérfogót neki ajándékozom — gondolta magában.

*

— Nagyon különös vagy ma este, barátom... Sokat ittal?

— Keveset ittam, hidd el, kedves Sajóvíz, összesen két pohár pezsgőt ittam... és mégis... Tudod, úgy érzem, hogy akció indult meg bennem... Igen akció indult meg bennem... Megkérlek téged, hogy lefokvés előtt beszéljess velem... Kérlek... én nem tudom, mond, miért tartasz magadnál harminc napig? És mi lesz harminc nap után? Visszatöködöm oda, ahol voltam?...

Nézd, Sajóvíz Gedalja, én eddig türtem ezt az állapotot... Nem is türés volt ez. Öntudatlanul oda adtam magam neked... De én ma este nagy változást mentem által... Én ma úgy érzem, hogy az egérfogót tökéletesen tudám... Ma én visszanyertem husz esztendő!

Sajóvíz szédülve kórhozott:

— Boldog vagy?

— Boldog vagyok!

— Nem igaz! — dörgött Sajóvíz.

— De! Boldog vagyok!... Haragszol érte?

— Nem vagy boldog! A világ legboldogtalanabb embere vagy!

— Miért? mert nincs semmim?... Majd lesz!... Megcsinálom jól az egérfogót. Husz évvel ezelőtt azért nem sikerült, mert nem voltam boldog. Sok pénzt fogok előteremteni.

— A pénz nem boldogít!

— Eh! ez közmondás! Husz évi szégyességemben megtanultam a közmondásokat. Közmondás volt a párnám, a járásom, közmondást kenyttem a kenyereimre, közmondást ittam a poharamból, közmondás uszított a munkára, közmondásból merítettem a nyugodalmam... A közmondások gyalázatosan butítók, a haladás kerékkötői... Meg kell ölni őket!

— Igazad van — mondta halk remegő hangon Sajóvíz és szelíden megfogta Franek kezét. — A közmondások gonoszok. Néhány közmondást szeretnék én is megölni.

Franek megszorította a baráti kezét. Ő is elérzelmeselett.

— Mindíg hálás leszek hozzád, mert elhoztál magadhoz és megmutattad életed eredményeit. Most már tudom, azért tetted ezt, hogy az életre buzdíts. Köszönöm.

— Valóban, azért hívtalak meg vendégemül, hogy megmutassam neked életem eredményét. Harminc napra szólt a meghívás, ennyi időt tartottam szükségesnek ahhoz, hogy a teljes eredményt eléd tárjam. Értsd meg: a teljes eredményt! A tehertételeket is! Harminc nap kellett volna az aktívumokhoz, és egy óra a passzívumokhoz... Még nem látod a gyümölcsöt, nem látod a hirt-

kainat, nem látod a párisi, római palotát... Térjünk át a szenvedő vagyonyra... Ez téged jobban is érdekel.

— Talán holnap... nagyon fáradt vagyok.

Sajóvíz gögös mosollyal kérdezte:

— Mitől?... Sokkal fáradtabb vagyok mint te. Husz év óta fáradtság nekem a munka, a pihenés, az álom... Te az első találkozáskor fiatalnak, egészségesnek találtál. Halálosan öreg ember vagyok én.

Szelencét vett elő, fehér port hintett belőle egy pohárba. Kiftta.

— Látod, ebből a fehér porból már lenyeltem vagy tíz kilót... Ezért a porért dolgozom... De nem erről van szó... Arról van szó, hogy megmutatom a passzívaimat. Majd meglátod, hogy milyen szörnyű sok a passzívám. Látni fogod, kedves Franek, hogy már régen csődöt kellett volna kérni magam ellen.

Sajóvíz a vendégéhez hajolt és a fülébe sugta:

— Én téged megloptalak.

Franek Sajóvíz szemébe nézett és látta arca sápadtságát, teste görnyedtségét... Ekkor ráismert. Most már esküt mert volna tenni arra, hogy az igazi Sajóvíz Gedaljával áll szemben, akiről nem tudni, hogy fűdő vagy gyomorban szenved... Feltúrul előre az egérfogó fizem és Sajóvíz, aprón köhögve, a gázlámpa alatt leveleket ír. És csak nézte, nézte Sajóvíz fejét, de inte oda se figyelve a beszédre.

— El kell mondanom mindent. Kérlek, vigyázz, bármennyire is felháborodsz, előadásom alatt ne nyulj hozzám, el kell mondanom mindent... Már régen felvetődött bennem az a terv, hogy felkutatlak... Még Amerikában... De akkor erős voltam és legyőztem gyanú pillanataimat. Hazajöttöm után gondoltam rád a legtöbbet, különösen akkor, ha az

rozta, hogy egyetlen szervezet sem ad ki külön plakátot, amely az egységes fellépést zavarná, vagy bármelyik szervezet tagjainak politikai meggyőződését sértené. Beogradban azonban a közös kiáltvány mellett olyan plakát is megjelent, amely a szocialista párt és a vele kapcsolatos szakszervezeti főszóvivő szerepét aláíróként és élesen elítéli a független szervezetek működését. Ez a plakát kínos hatást keltett a független munkásság soraiban, mert a megégyezés épen az ilyen jelenségek lehetőségének elkerülését célozta. A májusi ünnepet ennek ellenére a beogradi munkásság valószínűleg együttesen tartja meg.

Subotícán a munkás-szakszervezetek egésznapos ünnepséget rendeznek az SzMTC Szegedi-úti pályáján. Délelőtt gyűlés lesz, amelyen szerb és magyar nyelvű szónoklatot fognak tartani. A szubotícai szocialistapárt a Városligetbe hirdetett gyűlést, amelyet rossz idő esetén a Karlovics-féle vendéglőben tartanak meg.

A belügyminisztérium engedélye alapján az ország minden városában májusejsei ünnepség lesz, csupán Nis városban, ahol a bolgár emigránsok internálótáborra van és Zagrebben tiltották be a munkásünnepet. Uccai tüntetések és felvonulások rendezését a hatóságok sehol sem engedték meg.

Harc a sombori tőzsde körül

Surmin volt kereskedelmi miniszter nyilatkozata

A sombori mezőgazdasági tőzsde miniszteri engedélyezése nagy megütközést keltett a noviszadi tőzsde érdekeltségéhez tartozó gazdasági körökben. Beogradi munkatársunk erre való tekintettel kérdést intézett Surmin György volt kereskedelmi miniszterhez, aki a sombori tőzsdét engedélyező rendeletet kibocsátotta, hogy mi indította őt a második vajdasági tőzsde engedélyezésére. Surmin a következőket mondotta:

— A gazdasági fejlődés egyik legfontosabb követelménye, hogy a termelő és a fogyasztó minél közvetlenebb kapcsolatba jusson. Ugy a termelőknek, mint a fogyasztóknak megvannak a maguk szövetkezetei. Ennek a szövetkezeti alapon való szervezkedésnek az volna a betetőzése, ha a termelő szövetkezetektől a termények közvetlenül a fogyasztó szövetkezetekhez kerülnek. Ez a közvetlen kapcsolat nálunk eddig hiányzott.

— A sombori mezőgazdasági tőzsde lesz az a szerv, ahol a termelő és a fogyasztó egymásra talál. A sombori tőzsde felállítására az ország legnagyobb termelő és fogyasztó szövetkezetitől indult ki a kezdeményezés, ami szükségességének legelőkelőbb bizonyítéka. De szükség van a sombori tőzsdére

a gabonaexportnak is, mert a külföldi fogyasztási szövetkezetek, amelyek a mi gabonánkat vásárolják, jobban látják érdekeiket megvédve, ha itt egy központi szövetkezeti piac alakul ki.

— A földművelési miniszter is belátta a sombori tőzsde szükségességét és átirta hozzám az engedélyezés érdekében. Meg vagyok róla győződve, hogy a sombori tőzsde a belsődel és a külfölddel való mezőgazdasági forgalom szempontjából igen hasznos szerepet fog betölteni és életképességét maguk a mezőgazdasági körülmények biztosítják.

*

A *Vajdaság* című noviszadi lap éles támadást intézett azok ellen, akik a sombori tőzsde engedélyezését előmozdították és különösen dr. Palić Emil ellen, aki a támadásra a következőkben válaszolt:

— A Noviszadon megjelenő *Vajdaság* című magyar nyelvű lap április 27-iki számában „Miért engedélyezték a noviszadi tőzsdét?” című cikk jelent meg, amely ahelyett, hogy elvi alapon tárgyalná ezt a kérdést, nyilván érdeklődő gazdasági körök sugalmazására tendenciózus személyes érvekkel áll elő és többek kö-

idegeim rohamra indultak... De amikor megkaptam a leveledet, melyben megköszönöd, hogy nem bújtál el előlem, és most, hogy tudod, merre vagyok, felém sietsz és fizetni akarsz... nagyon felháborodtam magam ellen, elrohantam érted, házamba hoztalak, hogy mindent elmondjak neked... De alkudtam magammal: Meghívtalak harminc napra, hogy ez idő letelte után megtoldjam a vendéglátás idejét... és látom — reméltem, lesz annyi erőm, — örökre itt tartalak, jóltevőd leszek... De nem tudom ezt tenni. Ez akaratomban ma este megakadályoztál... Be kell vallanom, én téged megloptalak... Továbbjásomból ered minden, a te egérfogóidból szerettem kincseimet.

— Tökéletesítetted? ...
— Nem, Franek. A te találmányod csodálatosan tökéletes!... De én beszéltem a szimpla egérfogó gyárosokkal és azok sok pénzt adtak azért, amit tettem... Emlékszel? Mindenuap esti tíz óráig csomagoltuk az egérfogókat. Tíz-kor bezártuk a műhelyt, fáradtan hazamentünk... De én éjfél táján visszamentem a műhelybe, és kibontottam az összes csomagokat. Az ismétlődő egérfogókból kiszedtem egy-egy csavart és a rugót elgörbítettem...
Franek felugrott a pamlagról. Sajóviz ijedten mozgott...
— Ne félj... Folytasd...
— ...A szimpla egérfogógyárosoktól kapott pénzekkel Amerikába hajóztam. Ott megismerkedtem az ismétlődő egérfogógyárral. Egy év múlva kétezer munkással dolgoztam, tízezer év alatt tényleg vagyonra tettem szert. Két évvel ezelőtt jöttem haza. Minden vagyonomat áthoztam... Dollárokat! A határon küldöttség várt. Itthon, tiszteletre, száz bankettet rendeztek. Mindenki tudott rólam, csak te nem... És mindenki leborult előttem... Dollár! Dollár!...

Bolond emberek!... Sirtak, könyörögtek, ravaszkodtak, becsületlenkedtek előttem a dollárokért. Egy dollárt sem tudtak elszedni tőlem, de mindent ideadtak nekem... Kenyérlisztet akartam venni dollárért, malmot adtak érte. Tüzelőfát akartam venni dollárért, erdőt adtak érte... És mindez egy kisorsított srófból, elhajlított rugóból van... Mondd, Franek, mennyit itt a passziva?... Az egész?...

Franek nem mindig figyelt Sajóvizre. Egy-egy részlet túlságosan megfogta és azt alaposan kielemezte... Tehát azért volt sápadt, beteges külsejű, mert heteken át nem aludt... Hogy ő erre nem jutott rá!... Néha haragos pirotság öntötte el az arcát, de a pír hamarosan lemult róla... De megint elpirosodott, mert arra gondolt, hogy most mit kellene tennie... Végül elmosolyodott. Ez a mosoly azért jött, mert arra gondolt, hogy nem egészen ingyen fosztos itt... Ennél a mosolynál aztán megmaradt...
És amikor Sajóviz már tizedszer, és már haragosan kérdezte: „mennyit itt a passzivám? mond! esőben vagyok én?” akkor Franek rászánta magát és így szólt:

— Én megbocsátok neked... Ezzel tán csökkented a passzivádat... De egészen is elfüntetheted a passzivádat, ha a kérdésünkre igazat válaszolsz. Mondd, láttad a lányt, aki az őttemben ült?

— Láttam.
— Mondd, te küldted, te biztattad őt hozzám?

Sajóviz megremegett:
— Nem, Franek. Én nem küldtem azt a lányt hozzád.

— Köszönöm, Sajóviz Gedája... Ma este ez a legfontosabb számomra. És így egész szívemből megbocsátok neked.

zött engem is becsületemet és kereskedői tisztességemet sértő és rágalmozó kifejezésekkel illet. Anélkül, hogy válaszolnék ezekre a tehetetlenségből eredő kirohanásokra, csak azt jelentem ki, hogy

megbízom jogtanácsosomat, dr. Tapavica György noviszadi ügyvédet, adjon a büntető bíróság előtt alkalmat ennek a lapnak állításai bizonyítására és büntetőjogi helytállásra.

A tömeggyilkossággal vádolt Reinitzot szembesítették a koronatanuval

Továbbra is nevetve tagadja a gyilkosságokat

Szatmárról jelentik: Reinitz Jakabnak, a szatmári törvényszék előtt folyó gyilkossági bűnpörének második napján Nissel Károly tanut hallgatták ki. Az ügy koronatanuja előadta, hogy többször panaszkodott Reinitznek, hogy nem tud megélni, kellene valami üzlet. Egyszer-mászor Reinitz hozzá is segítette valami csaláshoz, meg csempészéshez, 1922. őszén pedig nagy tervbe avatta bele.

— Ismerek egy nagyon gonosz, bűnös, kártékony embert, — mondotta Reinitz Nisselnek a vallomása szerint — akinek az elpusztítása csak használna a világnak. Majd összehozom magát ezzel az emberrel, maga csálja el üzlet ürügyével aztán egy eldugott helyre, legjobb lesz talán a bányai erdő. Én is kimegyek oda magukkal és mikor az erdőbe érünk, maga hátulról fejbeüti.

Reinitz Jakab Nissel vallomására ingerülten kiabálta:

— Én, a gazdag Reinitz, akinek házam, pénzem van, én csálni, lopni, gyilkolni akarok, de ez az ember, akit minden országból kiutasítottak, mert mindenütt csinált valamit, akit zsebmetszésért keresnek, ez a Nissel, aki olyan szegény, hogy éhen halt volna, ha Reinitz nem ad neki enni, ez a becsületes Nissel nem akar belemenni a csekkcsalásba, amelyen félmilliót kereshetett volna? Ez nem akar belemenni, ez a széthámos zsebmetsző? Hát lehet ezt elhinni?

Eredménytelen szembesítés után Nissel Károly odaállott az elnök elé és emelt hangon mondotta:

— Tekintetes királyi törvényszék! Ezennel feljelentést teszek Reinitz Jakab ellen becsületsértés és rágalmozás miatt, mert itt a tárgyaláson engem zsebmetszéssel vádolt.

Nagy derűtség támadt a teremben, az elnök pedig a tanut panaszával az ügyészséghez utasította.

Winkler Margit tanu azt vallja, hogy Nissel Károly egyszer mesélte neki, hogy Reinitz gyilkosságra akarta rávenni, Reinitz mosolyogva hallgatja a vallomást.

Azután Noé Sámuel hallgatták ki. Azt vallja, hogy Reinitz jó üzlet ürügyével ki akarta csálni Kassán az erdőbe.

El is indultak és utközben Reinitz megkérdezte tőle, hogy magával hozta-e a megbeszélte hatvanezer leít.

Reinitz csak azt jegyezte meg Noé vallomására, hogy éppen fordítva van a dolog, Noé akarta őt tiltott üzlet ürügyével kicsalni az erdőbe.

Delman Izidor szatmári kereskedő, Grosz rokona és a felesége is határozottan felismerik Reinitzban azt a nagyszakállú zsidót, aki Grosz Hermanal eltűnése előtt tárgyalt.

Katz Dávid szatmári fuvaros jelentélen tanuvallomása után a tárgyalást felbeszakították.

Hazaárulással vádolták Hoyos Miksa grófot a magyar parlamentben

A római interparlamentáris konferencia utóhangjai

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés csütörtöki ülése elé politikai körökben nagy várakozással tekintettek, mert híre járt, hogy Hoyos Miksa gróf szöváteszi azon a római interparlamentáris konferencia botrányát. A római konferencián ugyanis Baross János pártonkivüli képviselő felszólalásában a trianoni békeszerződés ellen beszélt, oly módon, hogy az ülésen a jugoszláv és román delegáltak felháborodva tiltakoztak. Hoyos Miksa gróf ezért, mint a magyar delegáció elnöke, Baross beszéde után azonnal felszólt és kijelentette, hogy az ehangzott beszéd csak Baross magánvéleményét tükrözte vissza. A magyar delegáció tagjai az ülés után római szállásokon értekezletet tartottak, amelyen Hoyos felszólalását magánvéleménynek nyilvánították és — tekintettel arra, hogy nem akartak külföldön nagyobb bonyodalmat előidézni — úgy határoztak, hogy Hoyos grófot Budapesten, az interparlamentáris bizottságban fogják felelősségre vonni.

A magyarországi fajvédő-sajtó hevesen támadta emiatt és római felszólalását hazaárulásnak minősítette. Ezekre a vádakra reflektált Hoyos Miksa gróf csütörtöki beszédében, azonban alig emelkedett szótlásra, a fajvédők bírási lármában törtek ki.

— Hazaáruló! Ülön le! — kiáltották Hoyos felé Lendvai-Lehner, Zsirkay és Kiss Menyhért.

Az egységes-párt védelmébe vette a helyén szótlannul álló Hoyost és felháborodva kiáltották a fajvédők felé:

— Mindenki meg kell hallgatni!
A rend azonban nem állt helyre és az elnök hiába rázta a csengőt, a zaj percekig tartott. A kormánypárt és a fajvédők között izgalmas szóváltás fejlődött. Szabó Sándor (a fajvédők felé): *Reklám-magyarok!*

Lendvai-Lehner István (Hoyos felé): *Ülön le! Itt nem fog beszélni!*

Hoyos Miksa gróf: *Engem nem fognak terrorizálni.*

Ezután a folyton megújuló zajban, a fajvédők állandó közbeszólásától zavarva végre megkezdte beszédét. Hangsúlyozta, hogy a szélsőjobboldali támadások ellen nem akar védekezni, csupán a tényeket akarja elmondani. A római interparlamentáris kereskedelmi konferencia tárgysorozatán a drágaság kérdése is szerepelt, amely kérdésnek Landruy volt francia miniszter volt az előadója. Az egyik bizottsági ülésen Baross János megemlítette, hogy hozzá akar szólni a kérdéshez és szóba fogja hozni a trianoni békeszerződést is, mint a drágaság egyik főokát. Én voltam az — folytatta Hoyos — aki felkértem Baross, hogy találja meg a megfelelő formát a trianoni békeszerződésnek a vitába való bevonására. Nyomatékosan figyelmeztettem Baross, hogy úgy tárgyalja ezt a kérdést, hogy abból botrány ne legyen. (Óriási zaj a fajvédőknek.)

Bethlen miniszterelnök: *Nagyon helyes!*

A fajvédők ujult lármában törnek ki, mire Hoyos a következőket kiáltja Lendvai-Lehner István felé:

— Maga csak maradjon csendben! Vagyok olyan jó magyar, mint maga! Én ott voltam a Wévszdrokban is! Elmondja ezután, hogy Baross a konferencián szerinte egész céltalannul olyan módon beszélt a trianoni békeről, hogy a jugoszláv és román delegáltaknál nagy visszatetszést keltett. (Nagy zaj a fajvédőknek.) A konferencia elnöke figyelmeztette Baross, hogy a kereskedelmi konferencián nem lehet politikai kérdésekkel foglalkozni. Baross beszéde további folyamán mégis újból visszatért a trianoni béke kérdésére.

— Ezért én — folytatja Hoyos — Baross beszéde után azonnal felszóltam és mintán az volt az érzésem, hogy Baross beszéde nem használt, hanem csak ártott Magyarországnak, kijelentettem, hogy Baross beszédeben csak magánvéleményét adta elő és én mint a magyar delegáció elnöke, nem helyestem felszóltást. (Oriasí zaf a tajvédőknél.) Ha még egyszer hasonló helyzetbe kerülnek, ugyanígy járunk el.

Ditrich Ödön felszólalásában igazolja, hogy minden úgy történt, ahogy Hoyos elmondta, mire Kiss Menyhért a következőket kiáltja:

— Jelenkeznek a hamis tanak!

Podmaniczky Endre báró: Perfidia!

Ditrich Ödön felszólítja Kiss Menyhértet, hogy kijelentését parlamenten kívül ismételle meg, mire Kiss visszavonja kijelentését.

Az ülés folytonos zalban és incidensek közepette ért véget.

Szinovjev beismeri a világforradalom csődjét

A moszkvai kommunista-konferencia engesztelőkeny politikát kíván a magántőkével szemben

Moszkvából jelentik: A kommunista szövetség pártkonferenciája szerdán este nyílt meg. Napirendjén van a parasztnép körében indítandó agitáció kérdése, a párt szervezése, a földművelésre kivetendő adók és szakszervezeti jogi természetű ügyek. Figyelemreméltó beszédet tartott Szinovjev arról, hogy a világforradalom egyelőre elmaradt ugyan, de világforradalom nélkül is lehetséges szocialista államot felépíteni Oroszországban.

A parasztkérdésről Molotov tartott előadást. Arra a következtetésre jutott, hogy a parasztságot az eddiginél nagyobb tömegekben kell megnyerni a kommunista-párt számára.

A pártkonferencia teljesen Bucharin legutóbbi beszédének hatása alatt áll, amelyben eddigi visszautasító magatartásával ellentétesen azt az álláspontot foglalja el, hogy ki kell békíteni a magántőkét és engesztelőkeny politikát kell követni a magántőke, a parasztság középső rétegei és az intelligencia irányában.

Azt beszélük a pártkonferencián, hogy az utolsó ülésre Trockij is megérkezik Moszkvába.

A csongrádi bombapör a táblán

Rendőrséget vezényelték ki a bíróság védelmére

Budapestről jelentik: Az itélőtábla Nyírő-tanácsa csütörtökön kezdte meg a csongrádi bombamerénylők pörének másodfoku tárgyalását. Az elsőfoku bíróság annakidején — mint ismeretes — a merénylet vádlottjait: Piroska Györgyöt, Piroska Jánost, Sinkó Lászlót, Bölönyi Miklóst, Fülöp Andort, Sági Jánost és Sági Rókuszt ítéltette, mert elfogadta azt a védekezésüket, hogy a szegedi rendőrségen tett beismerő vallomásukat a detektívek kényszerű következtetésben tették csak meg, más bizonyíték pedig nem állt a törvényszék rendelkezésére.

A tábla elnöksége rendőri kézenlét kivezénylését kérte a főkapitányságtól az esetleges rendezavarások megakadályozására. Az épületet a főtárgyalás idejére rendőrök szállták meg. Ez az intézkedés nagy feltűnést keltett, mert — a törvényszéki tárgyalásoktól eltérően, ahol ilyenkor már többbizben előfordult az utóbbi években — ez volt az első eset arra, hogy táblai tárgyalásra rendőrök vonuljanak ki.

A főtárgyaláson a vádlottak teljes számban megjelentek védőikkel, dr. Ulain Ferenczel és Széchenyi

István szegedi ügyvéddel együtt.

A főtárgyalás megnyitása után az előadó felolvasta és ismertette a törvényszék ítéletét, majd a rendőrségen tett beismerő vallomásokat olvasta fel. A tárgyalást pénteken folytatják.

Kommunista összeesküvés Chamberlain ellen

Merényletet akartak elkövetni az angol külügyminiszter ellen

Londonból jelentik: Szerdán délután a londoni lapok azt a nagy szenzációt kelő hírt közölték, hogy az angol kormány egy külföldi követség útján figyelmeztetést kapott, hogy Chamberlain külügyminiszter ellen a kommunisták gyűlölkömerényletet terveznek. A tervet állítólag Bécsből irányítják. A külügyi hivatal egyelőre hallgatásba burkolózik és csak annyit mondanak, hogy a merénylet-tervről majd a külügyminisztérium fogja tájékoztatni a nyilvánosságot.

A belügyminisztérium mértékadó körében, amelyekhez a politikai rendőrség is tartozik, kijelentik, hogy csak a lapok közléséből értesültek az állítólagos merénylettervről. Ezzel szemben a rendőrség minden óvatosságot megtett, hogy Chamberlain személyét megvédje. A londoni rendőrfőnök kijelentette, hogy semmilyen nehézségtől sem riadnak vissza, csak hogy a merénylet tervezőit és előkészítőit kinyomozzák.

A szubotocai Jókai-ünnepély

Terheli-e mulasztás a szubotocai Népkör vezetőségét?

A Bácsmegeyi Napló nem egyszer mutatott rá arra a fájdalmas igazságra, hogy az óbecsei Magyar Népkör mellett, amely már hónapok óta végez felbecsülhetetlen kulturmunkát, a vajdasági magyarság egyéb kulturszervezetei tétlenül nézik, mint árul egész árvaságra a magyar kultúra, az egyetlen magyar érték, amely még megmenthetné valahogy azt, amit a politika elveszített. Hogy a Bácsmegeyi Napló ebben az aggodásban nem áll egyedül, hogy a magyarság sorában is keserűen gondolnak a magyar kulturintézmények patópálos téflenségére, bizonyítja az alábbi levél, amelyet egy szubotocai magyar intézett szerkesztőségünkhöz. A levél szövegét így hangzik:

— Mint született magyar ember jóleső örömmel olvastam becses lapjukban, hogy az óbecsei Magyar Népkör megnyírtre be tudja tölteni hivatását a magyarsággal szemben, de mint szubotocai polgárt, szégyen és keserűség fogott el, hogy itt is volna egy magyar Népkör, négy személyből álló elnökséggel, harmadrendű tagból álló vezetőséggel, tehát összesen negyvenhárom vezetőemberrel, akik már második éve, hogy országára szóló korteskedéssel meg lettek választva. A jelzett választás alkalmával volt remény, még inkább ígért és lett utána a reménykedőkre szégyen és csalódás, mert mit tett az itteni Magyar Népkör vezetősége egy és egy negyed év óta a magyar kulturáért? — ha csak a táncolást, a kuglázást, a kártyázást és bortvást nem tudjuk kulturmunkának. Mert ezideig másban e kör nem tevékenykedett. Azaz bocsánat, történt valamit. Az egyik boldog idealista választmányi tag ez év január 19-én írásbeli kérvényt fogalmazott az elnökséghez és az akkori főjegyzőhöz, amely kérvényben az volt, hogy miután örök emlékü regényírónak, Jókai Mórnak századik születésnapja ez év február 18-án lesz,

illő, hogy a szubotocai Népkör a jelzett születésnapot méltó keretek közt ünnepelje meg. Ezt a beadványt az akkori főjegyző is aláírta és átadta az elnök urnak, de hogy mi történt a beadvánnyal, azt senki sem tudja. Tény azonban az, hogy elmult egy hónap és az említett választmányi tag újból megfogalmazta az elnökséghez szóló kérelmet, amely kérelemben fel volt sorolva annak a negyvennyolc körli tagnak a neve, akiket a kezdeményező összehívni óhajtott. Ez az iv az elnök urnak aláírás végett át lett nyújtva, a negyvennyolc tag másnapra a szerkesztőségekkel együtt összehívott. Az értekezlet tevékenysége abban merült ki, hogy az indítványt nagy lelkesedéssel elfogadták és megválasztották az ünnepély előkészítésére kiküldött huszonhat tagu bizottságot, azzal, hogy majd a jövőben cselekszünk. Mikor másodsor összejöttünk, határozatba ment, hogy a huszonhat tag is sok, legyen csak tíz. Együttal azt is elhatároztuk, hogy folyó hó 26-án délelőtt 10 órakor Jókai emlékére matiné és egy színelőadást rendezünk. Háromszor összejöttünk, a 4-ik összeívetelen olvasmi történt, amire rossz rá gondolni. Azóta elmult 26-ika is. Hogy mi lett a dologból, én bizonyísten nem tudom. Talán a tekintetes szerkesztőség tudja, miért maradt fébe a szubotocai Népkörnek ez az egyetlen, életrevaló, komoly akciója.

Teljes tisztelettel:

Nánay Mihály.

A novisadi Davidovics-párt közgyűlése

Pecsis Dragutin volt miniszter a nemzetiségi kisebbségek egyenjoguságáról

A novisadi demokrata pártszervezet, — amint már jelentettük, — szerda délután az Elit-kávéház külön helyiségében tartotta meg ezidei évi rendes közgyűlést, amelyen Pecsics Dragutin, volt építésügyi miniszter és Popovits L. Milán, a beogradi »Demokratija« szerkesztője, mint a központi párt kiküldöttjei vettek részt. A közgyűlésen, amelyen dr. Nikolics Bránkó, királyi közigazgató, kerületi elnök elnökölt, közel százan vettek részt.

Elsőnek Pecsics Dragutin volt miniszter szólalt fel és egy óras beszédben foglalkozott az aktuális politikai kérdésekkel. Szerinte a radikális párt túlnyomó része akarja és keresi a Radicsékkal való meg egyezést, míg a párt kisebbik része Pribicevicsékkal a megegyezés felborításán fáradozik, de meg van a kilátás arra, hogy a radikálisok hamarosan megegyeznek, ami hozzá fog járulni ahhoz, hogy a többi párt is szabadon működhessek. Pecsics beszámolt arról, hogy csak hirtelen távozásuk a kormány éléről akadályozta meg őt abban, hogy a novisad-petrovaradini új köztuti vashíd felépítését végrehajtsa és felolvasta azt az írásbelileg benyújtott interpellációt, amelyet pár nap előtt intézett az építésügyi miniszterhez és amelyben erőlyesen sürgeti a híd felépítését.

Végül hosszasan foglalkozott Pecsics a nemzetiségi kisebbségek egyenjogusítását, mert állampolgár és állampolgár közt nem tud és nem akar különbséget tenni.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után dr. Popovits táblaelnök és Mikits Ferenc szólaltak még fel és végül egy évre megválasztották a tizenkéttagu igazgatóválasztmányt, amelynek tagjai lettek: Mikits Ferenc, Bodanovits Zsivorad, Gerovics József, Berger Alfréd, Dotlics Száva, Szilics Markó, Vučrin Stevan, Nótáros Boriszláv, Vasziljevics Dragomir, Petrovits Milka, Holländer Zoltán és Vidák Stevan mérnök.

Az igazgatóválasztmány vasárnap ül első ízben össze és elnököt, alel-

HIREK

„Egyedül a tengerrel“

Az ember eljön ide fáradtan, kimerülten, torkig otthoni nyomorúsággal és azt hiszi: az élet a rossz, az isten az oka mindennek. Aztán beül a ciprusok közé és megszeli. Lemegy a tengerhez és mosolyog. Letül a sziklakon és boldog tündövel ezt mondja: »ujra kezdem az életet.« És egy mozdulattal elsöpör mindent, ami az eddigi élete volt. A hiába-való, a gyötrelmes. A tenger elmossa a határokat, kívül-belül és fehér csipkét borít a vállaira. Olyan sokféleképpen lehet látni őt. Unni és szeretni. De csak bennünk van a hiba, ha nem tetszik. A tenger mindig szép, jó és főséges, akár a lelünk, magános pillanataiban. Akinek nincs lelke, az nem látja. Akinek rossz lelke van, az rossznak látja. Ó, igen, a dolgoknak az az értelme, amit nem látunk. Hogy mi a célja? Semmi közöd hozzá. Lábad van? Járj. Szemed van? Nézz. Szád van? Beszélj. De ne kérdezz. Az istenért, soha ki ne mond: miért? Én vagyok, te vagy, ő van. A tenger zug, a nap süt, víz, tűz, meleg, hideg. Az emberek jönnek, mennek és mindenkinek fontos valami. Én arra vigyázok, hogy semmi se legyen fontos, csak hogy a szívem lakásra verjen, süssön a nap és ne emlékezzek. Tegnapelőtt reggel hét órakor jöttem a világra. Ön ez előtt két évvel már beszélt velem? Ó, az nem én voltam, az egy kis csacsi, buta gyerek volt, sok nosztalgival és nem tudta felemelni a karját, hogy üssön. Nem tudta rázni magát, hogy meginduljon. Zátonyra jutott kis fia volt az, aki csücsült a zátony tetején és várta a dagályt, mint most én a napfelkeltét. Mennyi hegy egyrakáson! Lebámészködnek a tengerre. A hegy a város pástora. A tenger az édesanyja, őzri, csokolja, eteti és elaltatja. Most két a nap. A reggeli kikötő még álmos, a szeme még le ragadva és ásit. Zsákhordók baktatnak görbült gerinccel a hajóhídon. Az első napsugarak már végig szántottak a tenger arcán. Csupa vér, csupa diadal ül rajta, mint a részeg gyilkosén, aki vért ivott. A nap részut tűz rám, ferdén, bandzsa szemekkel és fut, forr a világ köröskörül, mint a must. Volt gyerekségem, amikor azt hittem: ez a világ a világ: az udvar, a kert, a ló, a cseresznye és a kiskecskénk. És ahol az ég összeér a földdel, ott ül fehér se lyemben a halál, a semmi, a kimondhatatlan. A gyerekség ésdordultig van realitással és misztikummal. A gyerekek a leggyakorlatibb és a legexaktabb. Aztán jött újabb tíz esztendő és én faképuél hagytam a sló Hamupipóké a szerelmes Hamupipókéért. Vannak ilyen pillanatai a léleknek, amikor a legdrágább nő sem jelent számára semmit, mikor fő jónak lenni és megtagadni azokat, akik nemrég még mellettünk álltak, néztek, simogattak és talán szerettek is. És most letagadom az összes tegnapi szeretőket, barátokat és isteneket. Végtelen békesség nyújtózik az izmaimban. Azt mondhatnám: »ó, élet, de hős vagy!« De túl a bugáson, csigák nyögésén, szelek játékan ott áll kajánul a tegnapi csömör, a tegnapi kétségbeesés és a tegnapi város, amely megszápszott, akár a hold és férfiuvá érlelt anélkül, hogy gyermek lehettem volna igazán és én így sóhajtok: »ó, élet, utálatos vagy! Önző és hazug.«

Tamás István

A Bácsmegeyi Napló legközelebbi száma a munkásság május elseji ünnepe miatt vasárnap reggel jelenik meg.

— A beogradi francia katonai attasé Noviszadon. Noviszadról jelentik: D'Elle ezredes, beogradi francia katonai attasé, szerdán Noviszadon tartózkodott, ahol látogatást tett Milosavljevics Mirkó tábornok, hadseregparancsnoknál és Sztanoljevics tábornoknál a repülőter parancsnokánál.

— **Likvidálják a vajdasági városi főispáni hivatalt.** Noviszadról jelentik: *Iszajlovics* Vászta belügy-minisztériumi inspektor csütörtökön délután Noviszadra érkezett, hogy pénteken a kerületi főispán e célra kiküldött közegével a noviszadi főispáni hivatalt *Szjeposevics* Milán főispántól átvegye. *Vlaskalin* belügy-minisztériumi inspektor ugyanilyen rendeltetéssel *Pancevóra* és *Visacra* utazott.

— **Kinevezték a budapesti Opera új igazgatóját.** Budapestről jelentik: *Klebeisberg* kultuszminiszter *Radnay Miklóst* az opera igazgatójának nevezte ki. *Radnay* a napokban hosszabb külföldi tanulmányútra megy.

— **Az olasz flotta hadgyakorlata.** Rómából jelentik: Az olasz flotta az idén augusztus hónapban tartja meg hadgyakorlatát. A gyakorlat Szicília és Szardínia között fog lefolyni.

— **A szombori törvényhatósági bizottság ülése.** Szomborból jelentik: Bács-bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága csütörtökön tartotta a rendes közgyűlést *Krisztics Vászta* alispán elnöke alatt. A közgyűlés, amelyre több mint száz tag gyűlt össze, délelőtt kilenc órakor vette kezdetét. A tárgyszorozaton 471 pont szerepelt. Elsőnek az alispáni jelentést olvasták fel. Ezzel az állam-építészeti hivatal, amely három szekcióra: noviszadi, szombori és szatibecsei szekcióra oszlik, május elsején kezdi meg működését. Az árvaszék pénze különböző szombori bankokban van letétbe helyezve. A Szepszka Bankában levő letétből most öt millió dinárt vettek ki és a bogojevói Vajszka ármentesítő társulatnak adták ki kölcsönképpen. Az alispáni hivatal két millió dinárt utalt ki az árviszkárosultaknak. A Mosztonga nevű nagy mocsár lecsapolását a közeljövőben megkezdik. A földmivelésiügyi miniszter erre a célra 300.000 dinárt utalt ki. A lecsapolás által 10.000 hold föld szabadul föl a víz alól. Ezzel véget ért az alispáni jelentés, amit a közgyűlés egyhangú helyesléssel elfogadott. A belügyminiszter rendelkezése az alispáni hivatal új vizsgálatot rendelt el a Sztojkov-rezsim számadásai ügyében. Erre a célra berendelték *Ojics Lázár* szabályi főbíró, aki egyhónapi vizsgálat után megállapította, hogy *Arszenovics* Nikola volt városi főlegyező, akinek számadásaiban a régi vizsgálat hiányt talált, csupán 20.000 dinárral nem tud elszámolni. 10.000 dinárt igazolt. *Sztojkov* volt alispán elszámolásaiban 476.000 dinár hiányt állapítottak meg. Erről — a vizsgálat szerint — azért nem tud elszámolni, mert a számvetőség abban az időben rendszerint működött és sok hivatalos kiadást nem vezettek be a könyvekbe. Sikkasztás esete tehát nem áll fenn és *Sztojkovot* csupán a hiányzó összeg megtérítésére ítélték.

— **Kiegyezett hitelezőivel a beogradi „Balkán”.** Beogradból jelentik: A kereskedelmi bíróságnál csütörtökön volt a beogradi „Balkán” lapvallalat kényszeregyezési tárgyalása. *Szavics* Szvetolik, a „Balkán” tulajdonosa és főszerkesztője kilencmillió aktívát és négy millióöttszáz ezer dinár passzívát jelentett be. A fizetésképtelenséget az aktíva immobilizáltságával indokolta. Maga a Balkán-nyomda palotája hétmillió dinár értékét képviseli. A hitelezőknek *Szavics* százszázalékos kiegyezést, tizenkét százalékos kamattal, három évi határidőre kínált fel. A kényszeregyezési ajánlatot a hitelezők elfogadták.

— **Temetés.** Április 30-án délután 3 órakor temették el nagy részvét mellett a husz éves korában elhunyt *Dimitrijevic* Vido szuboticei urléányt. A temetésre kivonult a szuboticei helyőrség zenekara és a szerb dalárda. A temetőben a halottat *Protics* Márkó görög-keleti lelkes búcsúztatta el.

— **A szuboticei Lloyd kirándulói Zürichben.** Vasárnap érkeztek meg a szuboticei Lloyd társasutaságának résztvevői Zürichbe. Hétfőn délelőtt a kereskedelmi kamara megbízásából dr. *Schäffer* kamarai titkár kereste fel a Lloyd kirándulásának résztvevőit és *Oerlikonba* kísértte, ahol Svájc legnagyobb vasgyárát tekintették meg. Viszajövet a *Sonnenberg-hegyen* a *Sonnenberg-szállóban* a város képviselőiben *Bernát* polgármester-helyettes és a tanács több tagja fogadta a szuboticeiakat és a kirándulók tiszteletére rendezett ebéden a helyettes-polgármester üdvözlő beszédet mondott, amire *Rottmann Imre*, a szuboticei gyáriparosok egyesületének elnöke válaszolt. A város képviselői ezután társasautón végigvezették a kirándulókat Zürich városán. A kirándulás résztvevői kedden reggel folytatták útjukat Baselbe.

— **Véres éjszakai verekezés** Noviszadon. Noviszadról jelentik: *Szordán* este tíz órakor *Resnyák József*, *Gryna Sándor* építési vállalkozók és *Gömöri* közművesmester betértek *Fehér Vilmos* *Epres* uccal vendéglőjébe. Itt közöttük *Resnyák* és *Gryna* összeszólkoztak és azalatt, míg *Gömöri* rövid időre távol volt az asztaltól, *Gryna* súlyosan bántalmazta *Resnyákot*, aki ájultan esett össze. *Gryna* továbbra is ütlegelte *Resnyákot*, akit egy székkel összevisszavert. Amikor *Gömöri* visszatért a kocsmába, *Resnyák* még eszméletlen volt, *Gryna* pedig közben eltűnt. A rendőrség súlyos testi sértés miatt letartóztatta *Grynat* és az ügyészségnek adta át.

— **A basahidi leányrablás.** Noviszadról jelentik: *Grujics* *Arzén* basahidi földmivelőlegény szerelmes volt *Radulyov Péter* basahidi gazdag birtokos lányába, akit el akart venni, de a leány szülei nem akartak tudni a házasságról. A fiatalok erre összebeszéltek, hogy megszöknek. A leány a megbeszélés szerint 1921. március 20-án a falu végén várt a szerelmesére, aki *Armacski Velja*, *Letricsics Pája*, *Popov Bózsó* nevű barátjaival és unokaöccsével, *Grujics* *Bogdánnal* kocsiira tette a leányt és elhajtott vele. A kikindai ügyészség személyes szabadság megsértésének büntette miatt vádat emelt *Grujics* *Arzén* és a többi legény ellen. A főtárgyaláson a leány azt vallotta, hogy a legények erőszakkal rabolták el és sohasem gondolt arra, hogy *Grujics* *Arzén* felesége legyen. A tanúk nagy része a vádlottak javára tettek vallomást. A kikindai törvényszék felmentette a vádlottakat. A noviszadi felebbviteli bíróság *Araniczky* tanácsa dr. *Pavasz Ignját* védőbeszéde után helybenhagyta az elsőfoku bíróság ítéletét.

— **A szuboticei adókövetések.** A harmadosztályú kereseti adókövető bizottság csütörtökön a következő adóalapotkat állapította meg: *Fenyves* *Dávidné* 1000—500, *Kongó* *Lajos* 1000, *Szilva* *Márk* és *Mihály* 150, *Varga* *Márton* 1000, *Vermes* *Károly* 12.500—2500, *Nagytorina* *György* 1000, *Herczberger* *József* és *Kohán* *Vilmos* 6250—6250—20.000, *Kohán* *Vince* és fiai 7500, *Kucséra* *István* 3500—250, *Pollák* *Artur* 2500, *Bence* *Mihály* 1000, *Gálfi* *Dezso* 1000—2000, *Ratkai* *Imre* 2000, *Tumbász* *János* 20.000—15.000, *Tumbász* *Béla* 10.000—5000, *Maksics* *Zvekan* 2000, *Báics* *Erneszt* 1400, *Balázs* *Vécó* 1000, *Csernetics* *István* 1200, *Davcsik* *Benedek* 1050, *Dózsai* *Máté* 1050, *Paltum* *Antal* 2500—1000—2500, *Franciskovics* *József* 1225, *Mátics* *Lajos* 1225, *Mikuska* *György* 1000, *Nagytorina* *Ödön* 1225, *Herczog* *testvérek* 15.000, *Albert* *Gábor* 75—250—75, *Antal* *József* 250, *Árkosz* *András* 250, *Balog* *Imre* 250, *Baksa* *György* 175, *Farkas* *Balog* 250, *Veresbaranyi* *István* 250, *Brajkó* *Gábor* 75—250, *Csernus* *Gergely* 250, *Dubikamcz* *József* 125, *Dokics* *Milivoj* 2000, *Engliender* *Márton* és *Váli* *Fülöp* 3000, *Veze* *Sándor* 80—200, *Friss* *János* 375, *Futó* *Antal* 250, *Gerte* *Sándor* 250, *Hajdu* *H.* *Menyhárt* 250, *Heizler* *József*

3750—7500, *Januskó* *Béla* és *Svidrány* *György* 250, *Jovánovics* *György* 250, *Juhász* *Károly* 250, *Jurics* *Péter* és *Devics* *Julis* 75—250, *Kákonyi* *István* 250, *Klein* *Jenő* 250, *Koch* *Ármin* 500, *Koller* *József* 250, *Kurfi* *Károly* 125, *Malusev* *György* 150—250, *Mirovics* *Konstantin* 250, *Nági* *Márton* 250, *Nesztorovics* *Mihály* 250, *Petric* *Kálmán* 500—1000, *Petró* *Károly* 4000, *Pietl* *Károly* 750, *Presszburger* *Márkné* 5000, *Rákics* *Milén* 250, *Romics* *Márk* 250, *Rudics* *Márton* 750, *Szabó* *Pál* 250—500, *Szajmajszer* *Gyula* 2000, *Ognyanov* *István* *Péter* 250, *Sztarek* *Balázs* 250, *Sztipics* *Félix* 200, *Sinkó* *Kálmán* 250, *Tar* *István* 750, *Szikra* *Pálné* 125, *Weisz* *Benő* 25.000, *Januskó* *László* 250, *Svidran* *György* 250.

— **Kommunizmus vádjá miatt letartóztatott noviszadi munkások.** Noviszadról jelentik: A rendőrség a noviszadi államügyészség utasítására kommunizmus vádjá miatt letartóztatta *Szpos* *János* noviszadi kocsi-fényezőjét és *Böször* *Ményi* *Vászta* noviszadi kárpitost és átkecsértette őket az ügyészséghez. Mindketten vezetői voltak a független munkáspárt noviszadi szervezetének. *Szpos* *János* a legutóbbi választáson a független szocialistapárt noviszadi képviselőjelöltje volt.

— **Saguly pöre** *Leirer* *Lőrinc* ellen a huszmillióes jutalomért. Budapestről jelentik: Csütörtökön tárgyalta a bíróság azt a pört, amit a letartóztatásban levő *Saguly* *Ferenc*, *Leirer* *Amália* gyilkosainak nyomrevezetője és *Saguly* *Ferenc*né, mint az újszülött *Saguly* *Emil* *Gusztáv* gyámja indított *Leirer* *Lőrinc* ellen a gyilkosok nyomrevezetőjének ígért husz millió koronás jutalom odaítélése ügyében. A tárgyaláson *Leirer* jogi képviselője, dr. *Füredi* *Mór* hivatkozott arra, hogy a bűnügy még folyamatban van — és *Saguly* gyermekének születése nem volt a közvetlen nyomrevezető ok, legfeljebb csak az indító ok arra, hogy az apa vallomást tegyen. A bíróság a tárgyalást ezután május 9-re halasztotta el.

— **Halálozás.** Szerdán hajnalban hosszú szenvedés után meghalt szuboticei lakásán *bajnai* *Vojnits* *István* földbirtokos 64 éves korában. Az elhunyt egyike volt a legjobb és legismertebb szuboticei gazdáknak, aki okszerű mezőgazdasági műveléssel, okos takarékos-sággal gyarapította vagyonát. Ha a társadalmi és politikai mozgalmakban nem is vett tevékeny részt, de élénk érdeklődéssel kísérte szülővárosa fejlődését. Izig-végig szuboticei volt, a szuboticei gazda minden lokalpatriotizmusával és erényével. Halálát a *Vojnics* és *Vermes* család és kiterjedt rokonság gyászolja s a gyászír az egész városban mély részvétet keltett.

— **Vizsgálóbiztos a becskeréki postán.** Becskerekről jelentik: *Pavlovics* *Rankó* a noviszadi postaigazgatóságtól Becskerekre érkezett vizsgálóbiztos szerdán fejezte be háromnapos vizsgálatát, amelynek az volt a célja, hogy kiderítse, kik fosztogatják a külföldről, főleg Amerikából érkezett küldeményeket és milyen módon? A kiküldött biztos eredménytelen munkát végzett, amennyiben nem sikerült megállapítani a levelek fölbontásának még a helyét sem.

— **Társas kirándulás Londonba.** Mint a *Bácsmegyei Napló* már megírta, *Combe* professzor társas kirándulást szervez június elején Londonba és a wembleyi világkiállításra. A társas kirándulás költsége személyenként körülbelül 10.000 dinár lesz, amiben bennfoglaltatik a másodosztályú utiköltség, a teljes szállodalátás, naponta háromszori étkezéssel és a látványok megtekintése. A kiránduláson résztvevő orvosok a londoni kórházakat is megtekinthetik, a kereskedőket pedig a londoni kereskedelmi kamara fogja kalauzolni. Akik a tizenkét napos kirándulásra résztvenni szándékoznak, május 15-ig jelentkezzenek a Közgazdasági Banknál, ahol a költségek negyed részét, vagyis 2500 dinárt előre le kell fizetni.

— **Lopásért elítélt rendőrtisztviselő.** Becskerekről jelentik: A törvényszék csütörtökön délelőtt tárgyalta *Paunovics* *Tihamér* volt verseci rendőrtisztviselő bűnügyét. *Paunovics* ugyan 1922-ben a verseci-becskeréki vonalon a vonaton hátrayázó kereskedőktől egy esendő segítségével elvette pénzüket azzal, hogy feljelentést tesz ellenük. Az elszedett pénzzel azután *Paunovics* megszökött, de hónapok múltán Becskereken felismerték és feljelentették. *Paunovicsot* letartóztatták és megindították ellene az eljárást. A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után a vádlottat lopásért hét hónapi börtönnre ítélte.

— **Fölmentették a becskeréki cukorgyári gyilkosság utolsó vádlottját.** Becskerekről jelentik: A törvényszék csütörtökön folytatta *Miók* *György* hetven éves földműves bűnpörének a főtárgyalását. *Miók* ellen azt a vádat emelte az ügyészség, hogy értelmi szerzője volt az öt év előtt történt becskeréki cukorgyári gyilkosságnak. Több tanu kibárgatása után a perbeszédre került a sor. *Mihajlovics* *Jován* védőbeszéde után a bíróság *Miók*ot fölmentette a vád alól.

— **A baranyai menekültek** szubotice csoportja május hó 3-án, vasárnap délután tíz órakor tartja a havi taggyűlést a *Wilsonova*-utca 26. szám alatt levő *Kulucsesics*-féle „Zöldfa”-vendéglőben.

— **Az apatini kereskedőijak egyesületének zászlószentelése.** Az apatini kereskedő ifjak egyesülete május hó 21-én fogja nagy ünnepek között zászlóját felszentelni. A zászlóanyai tisztet *Speiser* *Ferenc*né vállalta el.

— **Zsilinszky** *Endre* párbaja *Dánér* *Béla*val. Budapestről jelentik: Csütörtökön folyt le a párbaj *Zsilinszky* *Endre* és *Dánér* *Béla* között. *Zsilinszky* a bal homlokán, *Dánér* pedig a jobb karján és eszdőjén sebesült meg. A párbaj után a felek kibékültek.

— **Kerékpárlopás.** Noviszadról jelentik: *Gavrilovics* *Dusántól*, a *Kamendin* szérumgyár szolgálati a *Zrinyi* *Péter*-uccában ismeretlen tettes ellopta a kerékpárját. A rendőrség keresi a tettest.

Dr. Kosztolányi *Árpád* orvosi rendező átélvezte *Volvode* *Putnika* trg. 4. sz. alá (törvényszékkel szemben.) Rendel gyermek, női és egyéb betegeknek d. e. 9—10. ór és nemj betegeknek d. u. 3—5-ig

Dr. Boschan *Samu* ügyvéd Irodájának telefonszáma május 1-től 8-ig 672, azontul ismét 684.

A **Szentai** *Zenésze*gyesület által május hó 2-án tartandó hangversenyének programja: 1. *Prolog.* 2. *Nyitány* a »Windsori víg nők» operából. 3. *Négyes* férfiak zenekisérettel. Előadja *Keczeli* *M. István* tambura zenekara. 4. »Die Zigeunerin» opera. Előadja *Remete* *Irencus* zenekara. 5. »Padajte bratco». *Négyes* férfiak zenekisérettel. 6. *Verdi* »Aida». a) *Goldfahn* »Sulamith». *Bariton-szólo* zenekisérettel; b) »Török öröklát». Előadja *Keczeli* *M. István* zenekara. 7. *Rossini* »Semirant» opera. Előadja *Radu* *Sándor* vonószenekara. 8. »Lavotta szerelme». *Xylophon-szólo*. Előadja *Dondó* *Sándor*. 9. »Haj' zagrilen!». *Négyeskar*. 10. »Cigánybáró» című operettből. 11. *Erdei* »kovácsok». Előadja *Keczeli* *M. Imre* tambura zenekara. 12. »Étlap». *Humoros* négyes kar. 13. »Fáldyatánc». Előadja *Remete* *Ireneus* zenekara. 14. a) *Mokranjac*. »Mirjana». *Bariton-szólo*, négyeszólamú férfiak és zenekisérettel; b) »Tell Vilmos» operarészlet. Előadja *Keczeli* *M. István* tambura zenekara. 15. *Weber* »Egyveles az Oberon» opera motívumaira. Előadja a *konub.* *filharmonikus* zenekar.

Roth *Olga* kozmetikai intézetében. *Kr.* *Aleksandrova* *utca* 4. szám alatt, a *Rossia* *Fonciére* palotájában. Félémeleten, modern szépségápolás, arcbőrhámplasztás, alkalmatlan hajszaalak, pattanások, szemölcsök, szemölcsök, málfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját-készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, szőgyzsáppanok, arcfehérítő- és szemölcskenőcsök stb.

KINTORNA

● ● ●

Egy budapesti bérházban — ilyen véletlenek is vannak — két hasonlónevű lakó lakik. Mondjuk, hogy mind a kétőt Kendeinek hívják. A harmadik emeleti Kendeéknél családi gyászeset történt. Meghalt a felesége. A második emeleti Kende-ház háziasszonya ugyanakkor súlyos betegen fektet. A szent egyelet emberei — szokott tapintattal — a koporsót tévedésből a második emeleti Kendeékhez vitték.

Mikor becsöngetnek az ajtón, a tapintatos férj beszól a betegszobába:

— Amelie, készüli, már itt vannak.

★

Egy szubotical fiatal festő lelkesedve rohan oda az uccán egy újságíróhoz: — László kérlek, borzasztó zavarban vagyok. Adj csak gyorsan kölcsön öt dinárt.

Az újságíró egy pillanatra szomorúan néz maga elé, aztán megszólal:

— Bár a vagyonomban volna, amennyi neked hiányzik ahhoz, hogy öt dinárom legyen.

★

Egy vidéki városban, — a város nevét udvariasan elhallgatjuk, — a bar új műsorra készül. A direktor az új műsorban szereplő tagok szerződésére utasítást ad a rendezőnek: Szép nőket és jó táncszámokat akar a publikum. Főleg szép nők keljenek. Már a régi rómaiak megmondták: Ponem et circenses!

SZINHÁZ

● ● ●

A házasság

Gogol vigjátéka a Hudozsasztveniekkel

Az orosz művészek vendégjátékuk második estjén Gogol „A házasság” című vigjátékát adták. Tavalyi vendégszereplésük és a „Cseresznyekert” koddli előadása után egészen új oldalról mutatkoztak be a Hudozsasztveni Teater művészei, a vigjáték-stílusnak kifinomodott főkéletességében. Az orosz drámák megrendítő interpretátorai, Csehov könnyesszavu tragédjájának mélysegesen emberi alakítói ezzel az előadással az abszolút művész sokrétűségéről tettek tanúságot, arról a hallatlanul széles skáláról, amely fölényes biztonsággal fogja át a távolságot a tragédia és a bohózat között.

Klasszikus szatírák adtak az orosz művészek Gogol darabjában, amelyet jobb előadásban ma semmiféle együttes nem tud színrehozni. A női szereplők: *Krasnopolska*, *Grečova* és *Tokarskaja* asszonyok művészetük legjavával adtak életet a régi komédia alakjainak, *Masalitinov* és *Bakseljeo* pedig a nagy művész minden kvalitását megragóztatták alakításukban. Külön eseménye az előadásnak *Pavlov* klasszikusan derűs alakítása, amely a „Cseresznyekert” öreg inasának egy nappal előbbi megrázó ábrázolása után bámulatba ejti a nézőt. Szerov olyan pompás karrikaturát adott, amilyent csak a Hudozsasztveni művészei tudnak teremteni és egyformán fontosak voltak jelentéktelenebb szerepeikben is *Seekvics* kisasszony és *Vasiljev*, *Bogdanov*, valamint *Tamirov*.

A közönség hálás tapsokkal köszönte meg a sok derűt és kacagást és az orosz színészek sok színben variáló ragyogó művészetét. (L.)

— Változások a Hudozsasztveni Színház műsorában. A Hudozsasztveni Színház játékrondje változást szenvedett: a péntekre hirdett *Karamazoff testvérek*-et utolsó előadásnak, *hétfőn fogják előadni*, míg a hétfőre hirdett *Sztepaneszkóv* technikai okokból már *pénteken este* színrekerül. Ennek megfelelően a

hétfőre váltott — VI-ossal jelzett — jegyek pénteken érvényesek, míg a péntekre váltott — III-as számú — jegyek hétfőre lesznek érvényesek.

Az „Aranymadár” tizenötödik szubotical Legényegylet működvelő gárdája vasárnap délután felújítja az *Aranymadár* előadását, amely ezúttal tizenötödik szubotical színpadon. A darab főszerepeit Weisz Irénke, Kántor Irma, Kladek Károly és Koncz Dani játsszák. Az előadás délután három órakor kezdődik.

Subotical kis hegedűművész sikere Budapesten. Nagy közönség jelenlétében tartotta meg Dimátriovic Miklós subotical fiatal hegedűművész házi koncertjét április hó 21-én a Budapesti Zeneakadémián, ahol kitűnő játéka a közönség zajos tetszését és tanárai meleg gratulációját vívta ki. A koncerten jelen volt tanárok és a közönség ünnepelték a fiatal tehetséget.

KÖZGAZDASÁG

● ● ●

A kormány segíteni akar a noviszadi Zadruzna Bankán

Harminctagu küldöttség a pénzügyminiszternél

Ismeretes, hogy a noviszadi Zadruzna Banka tulzott immobilizálása folytán súlyos válságba jutott. A bank igazgatósága, hogy kötelezettségeinek eleget tessen, elhatározta, hogy Duna-uccai bankpalotáját és a hozzá tartozó két bérházat megvételre kínálja fel a kormánynak, amelynek a vajdasági postai igazgatóság helyiségei részére szüksége van egy nagyobb épületre. A kormány hajlandónak is nyilatkozott az épületet átvenni és ecéliből szakértő bizottságot küldött ki a banképületek felbecsülésére.

A szakértői bizottság — a postaiügyi minisztérium technikai főhivatalnokai — tizenhárom millió dinárra értékelték az épületesoportot, amelyet a bank keveselt és így a vétel elhúzódott.

A bank igazgatósága azóta újból felvette a tárgyalások fonalát, azonban mindmáig nem sikerült a házaladás ügyét dűlőre vinni.

Ezügyben szerdán harminctagu küldöttség utazott Beogradba, hogy a kormánynál eljárjon. A küldöttségben résztvettek dr. Radomir Jován és Popovicki Pavle nemzeti gyűlési képviselők, a Zadruzna Banka igazgatósága részéről *Szecculjszki Ljuba* nagykereskedő, *Jovanovic Vakin Milan* gazdálkodó, *Bradvarovic Stevan* (Karlovci) és *Bosnykovic István* városi főszámvevő, továbbá a banknál jelentékeny betétekkel érdekelt *Matica Szrpszka* részéről: *Araniczky Sztankó*, táblai tanácselnök és dr. *Majinszki Koszta ügyvéd*, továbbá a betétekkel ugyancsak érdekelt noviszadi görögkeleti hitközség részéről: *Csircs Milan* főesperes és *Popovic Dáka* mérnök, a Zadruzna Banka vrsaci érdekeltisége részéről dr. *Gyurics Nikola* ügyvéd és dr. *Dragics Dragutin*, a bankfők főnöke, a bank pancsevói érdekeltisége részéről: *Miloradovic Péter* földbirtokos és mások.

A küldöttség dr. *Miletics Szlávkó* egészségügyi miniszterrel, Noviszad képviselőjével az élén *Passics* miniszterelnök elé akart járulni, de a miniszter épp a királynál volt kihallgatáson és így nem fogadhatta a küldöttséget, amely ezután dr. *Miletics* és dr. *Sztoidnovics Milan* pénzügyminiszter elé járult. Dr. *Miletics* méltatta a Zadruzna Banka nemzeti hivatását, kifejtette, hogy a banknál számos közintézmény, kulturális egyesület és igen jelentékeny számú kisember van érdekelve és arra kérte a pénzügyminisztert, hogy segítsen a bankon azáltal, hogy az állam részére ugyanis szükségelt banképületeket megveszi.

Dr. *Sztoidnovics* pénzügyminiszter válaszában kijelentette, hogy teljesen átérzi a bank fennállásának fontos közgazdasági jelentőségét és mindenképpen azon van, hogy az állam a postai igazgatóság és főposta céljaira megvegye a házakat, amiáltal a betevők érdekei is ha-

tékonyan meg vannak védve. A miniszter kijelentette, hogy a kormány éppen *rekonstrukció* előtt áll és amennyiben újra pénzügyminisztere lesz az új kormánynak, az első minisztertanács elé terjeszti a banképület megvételének ügyét.

Még *Araniczky Sztankó* táblai tanácselnök hívta fel a minisztert a kisemberek veszélyeztetett érdekeire. A pénzügyminiszter megnyugtató nyilatkozatát a küldöttség meglelégedéssel vette tudomásul.

Olasz, svájci, belga és jugoszláv tökével alapítják meg az első albán jegybankot. Tiranából jelentik: Az albán kormány elhatározta, hogy nemzeti jegy kibocsátó intézetet alapít, amely az eddigi nemesfém pénz helyébe papirbankjegyeket hozna forgalomba. A bank ötmillió svájci frank értékben bocsátana ki papirpénzt. A koncessziót a bank megalapítására nagyrészt olaszok kapták meg, de svájci és belga tőke is érdekeltséget vállal, sőt az utóbbi időben jugoszláv részről is tárgyalások indultak meg az albán bankjegyek kibocsátásánál való részvétel céljából. Így, ha a bankalapítás megtörténik, a csengő arany és ezüstpénz hazájában Achmed Zogu kormánya hozza először divatba a papirvalutát.

TÖZSDE

● ● ●

A dinár külföldi árfolyamai 1925. április 30.

Budapest deviza 1145—1153, valuta 1125—1147.

Prága deviza 54.65—55.15, valuta 54.375—54.875.

Berlin deviza 679—681 milliárd márka, valuta 674—678 milliárd márka.

Bécs deviza 11.4525—11.4925, valuta 11.44—11.50.

London deviza 296.

Newyork deviza 162.

Zürich, ápr. 30. Zárlat: Beograd 8.35, Páris 26.95, London 25, Newyork 516, Brüsszel 26.15, Milanó 21.15, Amsterdam 20710, Berlin 112280, Bécs 72.70, Szófia 377.50, Prága 15.29, Varsó 99.15, Budapest 72.25, Bukarest 2.30.

Beograd, ápr. 30. Zárlat: Páris 3.24—3.26, London 299—299.50, Newyork 61.80—61.8250, Genf 11.99—12, Milanó 25.43, Berlin 14.70—14.77, Bécs 8.72—8.74, Prága 183.50—183.80, Budapest 8.69, Bukarest 27—27.75.

Noviszadi terménytőzsde, ápr. 30. Az üzlet mai irányzata csenedesebb, mivel a kereslet lényegesen megcsappant. A forgalom közepes, a kínálat pedig főleg hajótengeriben élénkebb, de az eladók egyelőre magas árakat igényelnek. Zab, bácskai 310 dinár. Tengeri, bácskai K. D. 180 dinár, szerbiai Beograd paritásában 190 dinár. Forgalom: zab 100, tengeri 1950 q.

Csikágói gabonátőzsde, ápr. 29. Buza májusra 149.75, Buza júliusra 140.375, Buza szeptemberre 133.5, Tengeri májusra 106.125, Tengeri júliusra 109.675, Tengeri szeptemberre 100, Zab májusra 40.625, Zab júliusra 42.25, Zab szeptemberre 42.625, Rozs májusra 108, Rozs júliusra 106, Rozs szeptemberre 99.5.

Newyorki gabonátőzsde, ápr. 29. Buza őszi vörös 192.75, Buza őszi kemény 165.25, Tengeri 120.125. Az irányzat szilárd.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vízek mai állása a következő: Duna: Bezdán 296 (+2), Bogojevó 354 (+12), Vukovár 283 (+11), Palánka 280 (+8), Noviszad 276 (+10), Zemun 321 (+10), Pancsevó 290 (+6), Szmederevó 375 (+6), Orsova 301 (+16). Dráva: Maribor 130 (—30), Za-

kanj 98 (+18), Donji Miholjac 209 (+71), Osijek 224 (+74). Száva: Zagreb 266 (+86), Sisak 490 (+80), Jasenovac 590 (+40), Bród 468 (+11), Samac 333 (+3), Mitrovica 430 (—3), Beograd 255 (+9). Tisza: Senta 266 (+16), Becse 230 (+10), Titel 302 (+10).

ROSSIJA-FONCIÈRE

biztosító és vizontbiztosító társaság

Tűz, élet, baleset, automobil-biztosítások
Jégbiztosítások méltányos díjakkal

FIÓKIGAZGATÓSÁG: SUBOTICA

(Rossija-Foncière palota)

KÉPVISELETEK MINDENÜTT

3748

ILLATOS MOLYIRTÓ

„HERMELIN” a neve, kérje mindenütt
DEPOT „SOA” DROGERIJA NOVISAD

ÖN IS ELHISZI!

hogy 1 pár „KULCS” jegyes harisnya (vörös, kék vagy arany jeggyel) annyi ideig tart, mint 4 másik pár, ha próbára 1 párt vesz. Minden üzletben kapható. — HARISNYÁK

„KULCS”

nélkül hamisítottak.

Nagybani árusító 9615—1

Márkus Simon és Lipót Subotica

Gummi fűzők 350 — dinártól

Haskötő és Gradhalter

orvosi rendelésre.

Haszfűző, Gyomorszorító, Melltartó

Régi fűzőket divatosra átalakítok.

Virág Leontin Aleksandrova ulica 11

Mielőtt vásárol jégsezkrényt, sörparátust és szállodaberendezést, kérjen árjegyzéket Braća Goldner jégsezkrény-, fabutor- és rézarugyárától Subotica, Jugovičeva 25.

SIMON-PUDER

tisztán azt a célt szolgálja, hogy kiégésítse és tőkéletesebbé a

CRÈME SIMON

jótékony hatását.

A puder alkalmazása megszüntet minden zavart és kellemetlenséget, amelyet rossz és silány puderek okoznak, mert ez a puder finom, simulékony, nemesillatú és egyesíti magában mindazokat a kelleket, amelyeket szépségét őrző és arctisztaságával törődő nő a jó pudertől elvár.

MINDENÜTT KAPHATÓ!

3316 — 19

SIMON CRÈME, PUDER és SZAPPAN

PARFUMERIE SIMON

59 Fg. Saint-Martin PARIS

Figyelem!

Krausz Ede noviszadi butor-üzletében május 15-ig mélyen leszállított áron kapható

butor, szőnyeg és függöny

2972

NYILTÉR.

Özv. bajnai Vojnits István szül. nagybudafai Veres Erzsébet fájdalomtól meglőrt szívvel tudatja úgy saját, mint gyermekei István, Erzsébet, férjezett Reők Ando né és férje Reők Andor, továbbá elhunyt férjének nővére, özv. Creutzer Józsefné, szül. bajnai Vojnits Ilona és ennek gyermekei, Ilona és Adrienne nevében, hogy forrón szeretett férje

bajnai Vojnits István

életének 64-ik évében hosszú súlyos betegség és a halotti szentségek ajtatos felvétele után ápr. hó 29. d. u. 4 órakor jobblétre szenderült. Földi maradványait május 1. d. u. 4 órakor fogjuk az ugynevezett bajnai temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szt. mise áldozat május hó 1. d. e. 1/211 órakor fog a szt. Ferenciek templomában az Urnak bemutatni. Subotica, 1925. április hó 29.

Béke hamvaitra, áldás emlékére!

Városerdő megnyitása!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy május hó 1-én

a városerdő vendéglőjét ünnepélyesen a tűzoltó zenekar közreműködésével megnyitjuk, ahol állandóan friss ételek, legjobb borok és sörök lesznek kaphatók.

Szíves támogatást kér

Palotás és Kovács

Nyilatkozat.

A »Bácsmegyei Napló« folyó hó 25-diki száma azt közölte, engem azért tartóztatott le a sentai rendőrség, mert nem tettem eleget faszállítási kötelezettségeimnek. Feljelentőimnek azt felelem, három évvel azután, hogy kötöttem velük a szerződést, nem vagyok kötelezve a fát szállítani annál kevésbé, mert a vevők kötelezettségüknek nem tették eleget. A Kaupert—Csóvity-féle váltóügyre vonatkozólag pedig az a válaszom, hogy tényleg pereltem egy váltót, amelyik már régen lejárt. Zagrebi ügyvédem vezette a végrehajtást és ő is egyezett ki Kaupertékkel 1925. év január hó 2-án. Kaupert maga fizette ki tartozását ügyvédemnek, aki Kaupertet akkor figyelmeztette, ha az a véleménye, hogy jogtalanság történt vele, akkor helyezze el a pénzt a bíróságnál és folyjon tovább a pör. Kaupert kijelentette, nem akar tovább pörösködni, kiegyezett és akkor az ügy, minthogy jókora összeget el is engedtem, el lett intézve. Amiórt pedig ennek dacára négy hónappal ezután ellenem bünvádi pert indított, ellene — mihelyt felmentésem jogerőssé válik — rávalmazás miatt a büntető feljelentést megteszem. Subotica, 1925. április 28.

Pavonits Valentin

Templomülések bérlete.

Felhívjuk a templomi ülések bérletét, hogy mult évi bérletük jogának fentartását, f. é. május hó 1-től 20-ig bezárólag a hitközségi irodában okvetlenül jelentsek be, mert az említett határidőn túl meg nem hosszabított bérleteket a jelentkezés sorrendjében új igénylőknek fogjuk kiadni.

A subotikai zsidó hitközség
Előjárósága

I. osztályú fővármivatal Subotica.

Br. 7578.

Hirdetmény.

A subotikai I. osztályú fővármivatal 1925. május 4-én d. e. 10 órakor a vármivatal épülete előtt nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladja a következő ékszereket, amelyek Lika Koen beogradi lakos kiviteli csempészkihágása alkalmával lefoglaltattak:

1. 1 arany dukat 600 dinár becsértékben.
2. 1 gyöngysor 0,11 gr. súlyban 4.000 dinár becsértékben.
3. 1 pár két karátos gyémánt fülbevaló 30.000 dinár becsértékben.

Subotica, 1925. április 30.

I. o. Fővármivatal Subotica

A LÉPCSŐ

Irtá: Georges Courteline

Nagybátyám furcsa ember volt. Vidéki házában ritkán fordult meg látogató és a családban is mindenki tudta róla, hogy azok közé a kevesek közé tartozik, akiket még a legvilhariosabb nagyváros sem tudna kimozdítani nyugalmukból. Nyugatom alatt természetesen egy nagyon relativ valamit kell érteni. Hozzászórtok életének bizonyos formáihoz és azokhoz makacsul ragaszkodott.

Ezekhez a megszokott élet formákhoz tartozott a felesége, az én nagynéném is. Soha veszekedősebb házaspár nem élt még a földszínen. A házat, amelyben laktak és amelyet a család férfiutagjai egyenes ágban örökölték, már évszázadok óta mindennap felverte a hangos veszekedés lármája. A legiehetlenebb apróságokon is összekaptak és az a tény, hogy az egyiknek valamilyen dolgról jobbra dült el a véleménye, teljesen elegendő volt ahhoz, hogy a másik lelke minden hevével és teljes erővel balra tartson.

A ház, amelyben laktak, furcsa keveréke volt a korszakoknak. Aki apja után a ház tulajdonjogát örökölte, mindig a maga lakosztályát alakította át a kor izlésének megfelelően. Így a ház egyik fele mindig ötven évvel járt a másik mögött és a belső berendezése is a lehető legkevésbé volt kényelmes. Például a hálószoba és az ebédlő egymás alatt voltak a két emeletes házban és egy olyan lépcső kötötte össze őket, amely nyaktörő és rozogó volt, sőt néhány tucat fölösleges lépést kívánt attól, aki a hálószobából az ebédlőbe akart jutni.

— Csígalépcsőt kell építeni, amelyk közvetlenül kösse össze a két szobát, — mondta egy reggel nagynéném.

Nagybátyámat szemmel láthatóan kellemetlenül érintette ez az eredeti ötlet. Minthogy azonban a terv nagynénémétől származott, pillanatig sem volt kétséges, hogy a legélesebb ellenállást fogja vele szemben kifejteni.

— Fölösleges pénzpocsékolás, — jelentette ki.

Hosszu ideig vitakoztak és a harcban végül néniem maradt a győztes. Minthogy nála volt a pénz, ő rendelkezett és egy szép napon elhívatta a kőművest és az asztalost, áttörte a kőfalat és olyan csígalépcsőt építtetett a két emelet közé, hogy nézni is gyönyörűség volt.

— Nahát, annyit mondhatok neked, hogy ostobaság volt — morgott bátyám — és soha többé nem fogok rád hallgatni.

— Eddig sem halgattál rám.

— De ezen a lépcsőn járni nem fogok.

— Már miért nem?

— Azért, mert nem akarok. A lábamat sem teszem rá.

— Meg fogod látni, hogy igenis, végig megy ezen a lépcsőn.

Néhány hét telt el. Egy ködös őszi reggelen bátyám a lépcsőn — az ő saját lépcsőjén akart lejönni az alsó emeletre, de megcsuszott, legurult és kitérte a lábát.

— Ügyetlen vén számár, — kiáltott a nagynéném — legalább husz frankba fog kerülni, amíg az orvos helyre teszi.

Mégis elküldött az orvosért, aki legszigorubb nyugalmat rendelt és az öregét ágyba fektette.

Igy telt el néhány hét. Az öregember állapota egyre rosszabbodott. Tüdőgyulladás jelei mutatkoztak és az orvos nem tudott már biztató szavakat sem mondani. Egy reggelen azután a beteg nagyot sóhajtott és többé nem mozdult.

Megérkeztek a rokonok a gyászszertartáshoz.

Mindenki sajnálta a szegény özvegyet, mert akik távolabb éltek a családtól, nem tudták, mennyire megváltás volt az elköltözöttre nézve a halál.

A temetés órája ki volt már tűzve. Megjelent a ahottaskocsi. A koporsót két izmos ember a vállára vette és megindultak. Tévedésből a régi lépcsőn akartak lemenni. Az asszony utánuk kiáltott:

— Nem jó uton mennek uraim, erre, erre.

És az új lépcső felé utasította őket. Azután csendesen azt morogta magában:

— Megmondtam, hogy le fogsz menni ezen a lépcsőn.

MÉSZKŐ

TISZTA MÁRVÁNY

vakító fehér, könnyű, nagyon kiadós.

Feltétlenül jobb mint a beremendi vagy harsányi kő. Szállítás prompt, bérmentve minden állomásra.

D. Koen, mészkebánya Mostar

Felhívás.

Muhl Mihály martonostanyai kereskedő hitelezői felkértek, hogy követeléseiket 8 napon belül Hej-duschka és Hermann subotikai cégnél jelentsek be, mert az ezentul jelentkezők nem vétetnek figyelembe.

Poziv

na

XXIII. godišnju glavnu skupštinu

PRVE BAJMAČKE ŠTEDIONICE D. D.

koja će se održati 17. maja 1925. god., u slučaju ne-sposobnosti za rešavanje, 1. juna 1925. u 3 sata posle podne u prostoriji zavoda.

Dnevni red:

1. Izveštaj ravnateljstva i nadzornog odbora.
2. Podnošenje bilansa i razrešenje ravnateljstva i nadzornog odbora.
3. Ustanovljenje honorara nadzornog odbora.
4. Rešavanje o upotrebi rezervnoga fonda.
5. Rešavanje o likvidaciji društva, izbor likvidatora i ustanovljenje honorara likvidatorima.
6. U slučaju, da se predlog za likvidaciju ne usvoji, izbor ravnatelja i članova ravnateljstva.
7. Izbor nadzornog odbora.

Meghívó

AZ ELSŐ BAJMOKI TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.

1925. május 17-én, határozatképtelenség esetén 1925. június 1-én, mindenkor délután 3 órakor az intézet saját helyiségében tartandó

XXIII. évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése.
2. A mérleg előterjesztése és az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak a felmentvény megadása.
3. A felügyelőbizottság díjazása.
4. Határozathozatal a tartaléktőke felhasználása tárgyában.
5. Határozathozatal a részvénytársaság felszámolása tárgyában, felszámoló választása és díjazásuk megállapítása.
6. A felszámolás kimondásának mellőzése esetén igazgató és igazgatósági tagok választása.
7. Felügyelőbizottság választása.

Račun bilance — Mérlegszám

Imanje — Vagyon: Gotovina — Készpénz Din. 1217.79; Menice lične — Lsz. váltók Din. 67.025.—; Hipotekarni zajmovi — Jelzálogkölesönök Din. 3.612.50; Vrednosni papiri — Értékpapírok Din. 23.722.50; Dužnici na tekući račun — Adósok folyósz. Din. 103.447.53; Uredjaj — Berendezés Din. 100.—; Gubitak — Vesztesség Din. 1.722.26. Svega — Összesen: Din. 200.847.58.

Tereti — Teher: Dionička glavnica — Részvénytőke Din. 50.000.—; Rezervni fond — Tartaléktőke Din. 21.650.—; Stedni uložci — Betétek Din. 125.069.33; Preizne kamate — Átmeneti kam. Din. 1.787.—; Honorari — Tiszteletdíjak Din. 950.—; Nepod. dividende — Fel nem vett oszt. Din. 1.391.25. Svega — Összesen: Din. 200.847.58.

Bajmoki, 1925. február 2.

Uprava — Igazgatóság

Gornji bilans ispitani te sa glavnim i pomoćnim knjigama suglasan.

Penti mérleget megvizsgáltuk és a fő- és segéd-könyvekkel egyezőnek találtuk.

Bajmoki, 1925. február 2.

Nadzorni odbor — Felügyelőbizottság

Deoničari, koji žele glavnoj skupštini priustrovovali i svoje pravo glasanja vršiti, dužni su da svoje akcije uvalde poslednjeg dana pred glavnu skupštinu, polože u kasu zavoda u Bajmoku ili kod Opšte Privredne Banke u Subotici.

A közgyűlésen résztvenni és szavazati jogukat gyakorolni kívánó részvényesek kötelesek részvényeiket az intézet pénztáránál Bajmokon, vagy a Közgazdasági Banknál Subotikán, a közgyűlést megelőző napig letenni.

FOGORVOS-

assistens, valamint
perfekt technikus
kerestetik

L. Privat Fogklinikai

Beograd, Kralja Milana 55.

Valódi

Tier és Spiedlen
mesterhegedők

Megtekinthetők

„ORPHEUS“

zeneműkereskedésben
Subotica, Jelšićeva ul. 6.

A legfelsőbb és legjobb
kivitelű holcsont márkájú
Huskótok orvosi rendelés után.

fűzők készíttetői elvállalom,
valamint tisztítást,
javítást, alakítást

Gutai Ferencné, VII. kör, Ostojiceva ul. 29

CIPÉSZEK, CSIZMADIA, PAPUCSOK
LEGGOLCSÓB BESZERZÉSI FORRÁSA

ROSENFELD SÁNDOR
bőrkereskedő Subotica, Sokolska (Gombkötő) ul. 1.

PALMA

KAUCSUK SAROK és TALP
elentáll az időjárásnak — ruganyos — higienikus

PÉCS-SZABOLCSI SZÉN és BRIKETT

és pedig kétszer mosott kovászén. kockaszén ipari célra, ugymint **SALGÓTARJÁNI DARABOS SZÉN** cséplési célra legolcsóbb napi árak mellett elvámolva franko bármely állomásra, továbbá **I-a SZÁRAZ VILLÁZOTT FASZÉN**

pormentes, szivógázmotoros üzemre nagyon alkalmas, ajánlunk mindenkori pontos szállításra — legolcsóbb árak mellett **DANICA FAIPAR OSIJEK**
Telefon 4-04. Desatičina ul. 27.

HIDROGEN

gumiballonok töltésére és az összes kompr. gázok u. m. **AMONIÁK** folyékony jéggyártáshoz **KÉNSAV** jéggyártáshoz **OXIGÉN** autogénhegesztésre **DISSOUS GÁZ** autogénhegesztésre, kapható gyári árakon **Gertner & Sternberg Osijek I.**
Lončarska ul. 8. Int. Telefon 609.

Jég! Jég!

Tudomására hozom a jégvásárló közönségnek, hogy a jég gyártását megkezdtük. Mindenki korlátlan mennyiségben kaphat. Kötésnél és nagyban vételnél árkedvezmények. — Vidékre szállításokat vállalunk. **Hamburger Jéggyár**
TELEFON 586.
14-től kezdve telefonhívásra házhoz szállítok.

„RUSANDA“ MELENCE (BÁNÁT)

★
MEGNYILIK MÁJUS HÓ 15-ÉN.
GYÓGYFÜRDŐ

hatása kifizető csusz, izületi lobok, köszvény és az ezekből eredő szivbajok, mindenemű izzadmány, mellhártyalob, hashártyalob, női nemi bántalmak, továbbá csonttuberkolozis, mirigydagánatok (serofulosis), hűdésék, idegbajok és a fertőző betegségek után fellépő komplikációk eseteiben.

GYÓGYESZKÖZÖK:
iszap-, lég- és napfürdők, pakolások, massage és villamoskezelés.
A gyógyfürdő villái szépen rendezett és meghővített parkban állanak. Naponkint cigányzene. Gyógyterem, zongora. Nyitva május 15-től 4 hónapra át. Felvilágosítással készséggel szolgál az **IGAZGATÓSÁG**

Milkó Izidor UJ KÖNYVEI

- 1) Firenzei eset és egyéb elbeszélések
- 2) A miniszter barátja. Mosolygó történetek
- 3) Spekuláné és társai. Egy kötet vidámság
- 4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
- 5) Irók és könyvek (Elbeszélések)
- 6) Baedeker trásáiból (Novellisztikus dolgok)

A „Világ“ a következőket írja a könyvekről: Mesélő kedvt, mint Jókai, ironikus mint Mikszáth, kacagós mint Porzó, intelligens, mint Cholnoky, magyaros, mint Abonyi Lajos.
A hat kötet ára 320 din., egy kötet 60 dinár
Minden kötet külön is kapható a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában vagy a szerzőnél (Subotica, Zrinyjski trg 28) a pénz előleges beküldése mellett.

RAJZOLÓT KERES

helybéli iparvállalat. — Ajánlatok mintarajzokkal „1000“ jellege alatt a kiadóba küldendők.

Amoniak

sör- és jéggyárak részére kapható **Julio Bauer cégnél Novisad**

GYERMEKKOCSIK

nagyban és kicsinyben gyári áron kaphatók **F. KOVAČI DRUG**
cégnél Subotica
a „VIKTORIA“ gyermekkocsigyár vezérképviselője

Aki vé szegény, sápadt

vagy aki egyáltalán gyenge, az egészséget csakis a legújabb gyógy-szerrel nyerteti vissza, melynek neve „Ferrodovim“. Kétféle gyógyszer és valódi áldás a mocsaras és vízenyos területek lakóinak, ahol pátal és lég csavarint szenved a malariától és egyéb betegségekkel. A FERRODOVIM emeli az étvágyat és bármely betegnek visszaadja erejét, frissességét és ismét egészségesé teszi a vért. Már 2-3 üveggel biztos eredmény érhető el. Ennek az áldásos gyógyszernek az eladását a főzékenységügyi minisztérium engedélyezte. Megrendeléseket elfogad és a gyógyszert utánvetel és portamentesen küldi:
Pharm. Mr. BOGDAN BOGDANOVIĆ gyógyszerész, Mostar (Hercegovina)
Egy üveg ára kimerítő használati utasítással 40 dinár.

Bánátban iktás székhelyű városban, jóforgalmu főfűszlettel, 25 szoba és mellékhelyiségekből álló és 100.000 dinár jövedelmű, a főtéren levő **egy emeletes ház** jutányos árban eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál **Dr. Belohorski és Szügyi** forgalmi irodája Novisad, Safarikova u. 7. I/10.

Simon László és Társai gépműhely, vas- és rézöntöde

Subotica, VI. kör, Tolstojeva ulica 27-29.
KÉSZIT: mindenféle gazdasági gépeket u. m. morzsoló, szecskavágó, borprések, borszivattyúk, malomberendezési vasrészeket. Minta szerint vagy rajzok után **vas- és rézöntvényeket**. Magánjáró alkatrészeket és minden e szakmába vágó javításokat a legjutányosabb áron.
Nyomdagépek javító műhelye

Nemcsak érdekes megbízható UJSÁGOT KAP hanem egy VADONATUJ AUTÓT vagy TRAKTORT IS NYERHET

ha május 1-től kezdve félévre előfizet a BACSMEGYEI NAPLO-ra **Előfizetési ár félévre 270 dinár**
Azok, akik nem előfizetők, hanem naponta olvassák a lapot, szintén részt vesznek a sorsolásban, ha április 1-től minden megjelent szám címlapját beküldik a kiadóhivatalba.

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Csütörtöktől — vasárnapig
Világatrakció!
Szenzációs újdonság!
ELŐSZETT HAJDÓ SZIBETE
Látványos kiállítás világláger
6 felvonásban
Főszereplők:
Anna Nielson és M. Iton Sila
Nagy zenekari kísérettel
Jón a Korzóba
TELL VILMOS
világatrakció 6 felvonásban
Főszereplő: Conrad Veidt

Csütörtöktől — vasárnapig
A szezon első
Luciano Albertini
filmje, mely méreteivel tul-
szárnyalja az eddigieket
MISTER RÁDIÓ
Szenzációs filmjáték
5 felvonásban

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címező
kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk
Kérdésközlésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Olcsósági hullámok! Férfit-
öltönyök 680-tól, fiuruhák
300 dinártól, női és férfi
csököpnyek 380 dinártól
feljebb. Elsőrendű kiállítás!
Eisler Izsónál, barátok-
temploma során. 3683

Eladó Starakanjiza kö-
zéppontján 404 □-öl terü-
letén épült vendéglő teljes
berendezéssel, azonnal át-
vehető. Cím: Bagi István
Starakanjiza. 3660

Ekszeres, órák
cigaretttárolók
ridikulók
legolcsóbbak
REPOVICS-nál
Subotica, Aleksandrova ul.
Ruff cukorka üzlet mellett
Tanonc felvétetik.

Sütők figyelmébe!

Az összes sütőgépek
és berendezések rak-
táron legjutányosabb
áron kaphatók
Heinrich Lauermannál
Novisád, Jovana Subotića 18.

Alkalmi vétel. Subotica
legszebb és legforgalma-
sabb helyén földszintes
ház, existenciát biztosító
vendéglő-üzlettel, nyomban
átvehető lakással, 250.000
dinár végső áron sürög-
sen eladó. Megbízott dr.
Salamon Frigyes Suboti-
ca. 3693

20 év óta fennálló jór-
galmu gabonakereskedés
eladó vagy haszonbérbe
kiadó, azonnal átvehető.
Leveleket »Gabonauzlet«
jeligére a kiadóba kér.

FOGLALKOZÁS

Kiszolgálásra kisasszonyt
felveszek. Szerb nyelv tu-
dása szükséges. Cím a ki-
adóban. 3723

Főmolinári állást keresek
azonnali belépésre. Intellig-
gens megjelenésű, elsőren-
dű, erélyes és rendszerető,
józanéletű, nős szakember
vagyok, a malmászat min-
den ágában teljesen kép-
zett és gyakorlott. Csere-
vagy kereskedelmi-malomban
próbaidőre is belépek.
Csak azon urak szíves
meghívását kérem, akiknek
erélyes, józan főmolinári-
van szükségük. Szíves
meghívást a kiadóhivatal
továbbít »Erélyes« jelige-
alatt. 3687

HÁZVEZETŐNŐ magános
urhoz Osijekre kerestetik.
Feltétel, hogy az illető
időnként főzzön, nagy ház-
tartás vezetéséhez értsen,
baromfitenyésztéshez értsen.
Csak éves bizonyítványok-
kal rendelkezők jöhetnek
figyelembe. Személyesen
lehet jelentkezni: Lederer
Emilnél Subotica, Haram-
bašićeva ulica 7. — Katho-
likus legényegylet mellett) 3576

KÉKKŐ és RAFFIA
a legolcsóbb napi áron
Kereskedőknek előnyárak

Sugár Manónál
Subotica

VÉTEL-ELADÁS

Üzemképes »Packard«, 2½
tonnás, gyors teherautó
eladó. Érdeklődni lehet
Giskán Samu irodájában,
Senta. 3734

KÖNYVES KÁLMÁN
KIADÁSÁBAN MEGJELENT
KÉPREPRODUKCIÓK
KÖLNI KERETEZÉSSEL
KIZÁRÓLAG
CICLER, KAIC és TÁRSÁNÁL
SUBOTICA, BARÁTOK TEMPLOMA MELLETT

Tel. 815 Tel. 815
KERÉKPÁROK
Között legjobb a PUCH,
IPPAG

KERÉKPÁR
mely legolcsóbban nálam
kapható. — Mindennemű

KERÉKPÁR
alkatrészek, gumik stb.
elismerten a legolcsóbb
beszerzési helye Suboti-
cán. Okvetlenül győződ-
jék meg árajáról.
Nagy javítóműhely

S. AD. ENGL
ENGRO DETAIL
Petrogradska ul. 3.
Jelašićeva ulica 2.
1031

Intelligens fiatal nő keres
társalkodónál állást, eset-
leg fürdőhelyre is. Cím a
kiadóban. 3740

Legolcsóbban vásárolhat

új és használt benzín, szivó-
gáz és nyersolaj-motorokat
minden nagyságban. Külön-
féle ma öngyapok, hengere-
szek, hűtőgépek, tartók
stb.

Petrás László

gépjavító műhelyében
Veliki Bečkerek
Goleova (Német) ul. 43.
Vállalok mindenféle
motor, gép és kazán-
javításokat.
Autogén hegesztést.
Csereüzletek.

Bedvező fizetési feltétel.
8135

Fapucos-szédők felvé-
tetnek. Csak jó munkások.
Párónként 15 dinárt fizet-
nek. Molnár Péter, Nemer-
Militics. 3739

MOLYKÁR ELLEN
MEGŐRIZ SZÖRMÉT,
TÉLI HOLMIT SZÖ-
NYEGET SZAKSZERŰ
GONDOZÁSSAL
GOLDSTEIN
szőrméruháza és
megvételintézete
SUBOTICA
Strossmajerova ulica 5.
A megvásárolt átvarrt hol-
mik tűz- és botóris ellen
biztosítva vannak.
Kíváncsra házhoz küldök
3531

A NAGYÉRDEMŰ KÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE!

Ezen a helyen fognak minden kedden,
pénteken és vasárnapon a
Subotička Električna Željeznica I Osvetljenja D. D.
hirdetményei megjelenni, amelyekben
nevezett társaság a közönséget érdeklő
és a villamosvasúti forgalom valamint
a világítási tüzemre vonatkozó adatokat
közölni fogja.

200—400 vagon kiváló mi-
nőségű bükkhasáb tűzifa
(normális hosszúságú) el-
adó. Rad. M. Debrčić
cőzfűrésztelepe, Kozarac,
Bosnia. 3573

Használja ki ezt a ritka alkalmat!

Régi törött
MŰFOGAKAT
és fogszorokat kaucuk és arany-
ból veszo, ma és holnap a
legmagasabb árk mellett!
„Nemzeti szálloda“
14 sz. szoba.
Csak délután 2—6 óráig
3743

Bőrbeadó kirándulóhelynek
alkalmas kertihely Szeged-
d-uton, menhely mellett.
Táblasi-kert. Ugyanitt egy-
kapás házhelyek, jutányo-
san eladók. Cím a kiadó-
ban. 3717

KISS ZÁLOGINTÉZETE
mindenfélé érték tárgyakra
kölesönt ad. Zálogból
visszataradt cirka 500
méter sőtészürke finom
zvadjuszővet, szállításra:
v. férfi női raglán és téli-
kabátnak való. Ekszeres,
ruhák, kabátok, fehére-
műek és minden más tár-
evak állandóan olcsón el-
adatnak. Subotica, I. kör,
Bogovičeva (Kinizsi) ul.
12. 5697

Nea-Crem
legmegbízhatóbb
arc- és kézápoló
KORONA GYÓGSZERTÁR
VÁROSHÁZA
SUBOTICA

Esztergapad, 120 cm csucs-
távolsággal, 1 m toldással,
3 kis lukasztóprés, fűr-
szerszámok, villanymoto-
rok eladók. Braća Leipnik
Subotica, Zrniski trg 27.
3719

Liszt- és fűszerüzlet el-
adó kevés árukészlettel.
Sombor, városháza alatt.
Miškovič. 3738

**FALAPÁT
FAVILLA
KASZA**
és mindentéle
szerszámnyelek
prima bükkfából és
NYIR-ASEPRÓK
nagyban jutányos áron
kaphatók
Mirko Beck Subotica
Kuća Lifka Bioskop

Somborban, Hajduk Velj-
ko (Honvéd) egy két-
szobából, konyhából, kam-
rából álló ház eladó és
beköltözhető. 3624

PATKÁNIN
(törv. v.)
Patkányirtószer
Doboza: 12 din. 50 para
1991 Kapható:
Patkánygyár Vel.-Bečkerek
Játalunk az eredményért!

Eladó modern ház ven-
dégülével B.-Brestovác,
az állomás mellett. A ház
újman átalakított, három
szoba, fürdőszoba s mel-
lékhelyiségekből áll, hoz-
zá nagy (1000 □) kert.
Azonnal átvehető. Asper-
cer Mihály, B.-Brestovac.
Ház eladó, sarkon, üzlet-
helyiségek is alkalmas és
beköltözhető. Sombor, Flo-
rianova ulica 48. Miško-
vič. 3737

Plissirozás, guvirozás,
gombbehúzás és előnyom-
da Aida kézimunkauzlet-
ben, Csirkeplac, kisköz.
3747

Butorozott szoba konyhá-
val, ágynemű nélkül, gyer-
mektelen házaspárnak ki-
adó. I. Brozova ul. 18.

Láb- kéz- és hónaljziza-
dásnál egyedüli biztos
szer a Reform kenőcs és
hintőpor. Hasonló nevű
utánzásoktól óvakodni kell.
Kapható minden gyógy-
szertárban és drogériában
dobozonként Din. 8.— ár-
ban — ahol nincsen, a ké-
szítőnél: Blum (Illés)
gyógytár, Subotica, a fő-
postánál. 3590

**Szenzációs
könyvújdonságok**
Dumas:
**Madame
Dubarry bukása**

Ez a regény közvetlen
folytatása »A varázsló-
nak«, a magyar Dumas-
kiadás nemrég megjelent
kötetének. Eseményeit,
ép úgy mint »A varáz-
sló«-t Balsamó József, más
néven Cagliostro gróf,
minden időknök egyik
legnagyobb szemény-
vesztője kíséri.
Ára 42 dinár.

Ferró Pál: Kegyetlen asszonyok

A szenvedélyt vágyó női
léleknek egészen új, meg-
rendítő mélységeit, vérről
és királyi pompával át-
szőtt szerelmek érdek-
művészi megvilágításban
festi a népszerű szerző.
Ára 42 dinár.

Gergő Endre: Materialista lélektan

Van-e lélek?
A szerző a modern tu-
domány fegyvereivel vilá-
gítja meg a mindenkit
izgató legbatalmasabb
kérdést.
Ára 84 dinár.

Kuprin: Yama

A vöröslámpás negyed
A legszebb és a legha-
talmasabb erkölcsregény.
Az őjszaka világának mes-
teri rajza. Német és fran-
cia nyelven számtalan
kiadást ért el.
Ára 84 dinár.

Hugo Viktor: Nyomorultak

teljes kiadása.
Dr. Rávozy József és Schmidt
József kiváló fordításában
(I-IV. kötet 1500 oldal)
Ára 70 dinár.
Kaphatók
MAMUŽIĆ
könyvesboltjában
Subotica
(Városház épület)